

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Будівельний факультет
Кафедра економічної теорії, обліку та оподаткування
(назва кафедри)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

на тему:

Бухгалтерський облік та аналіз розрахунків з бюджетом на підприємстві
будівельної галузі.

Василига Оксана Олегівна

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

Київ 2022 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Будівельний факультет
Кафедра економічної теорії, обліку та оподаткування
(*назва кафедри*)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

« ___ » _____ 20__ року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

Виконала студентка групи ОІА-41
Василига Оксана Олегівна
(*прізвище, ім'я та по батькові повністю*)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Облік і аудит»

Керівник: Головащ Б.Е.
(*прізвище, ініціали,*)

к. е. н., доц.
науковий ступінь, вчене звання

Рецензент: _____
(*прізвище, ініціали,*)

науковий ступінь, вчене звання

Київ 2022 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: **Будівельний**

Кафедра: економічної теорії, обліку та оподаткування

Освітній рівень: бакалавр за освітньо-професійною програмою

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Спеціалізація: «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан будівельного факультету

«___» _____ 20__ року

**ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

Василига Оксана Олегівна

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи

Бухгалтерський облік та аналіз розрахунків з бюджетом на підприємстві будівельної галузі.

затверджена наказом ректора КНУБА № 269/2 від «18» квітня 2022 р.

2. Керівник роботи

Кандидат економічних наук, доцент, Головаш Богдан Едуардович

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові)

3. Строк подання студентом роботи до захисту 9 червня 2022 року

4. Вихідні дані: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку та методичні рекомендації, річні звіти ДП «ДНДІБК», дані для аналітичного та синтетичного обліку, періодична література, праці провідних вчених економістів.

5. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	12.04.2022
Розділ 2.	12.05.2022
Розділ 3.	01.06.2022
Остаточне оформлення роботи	09.06.2022

Перевірка роботи на плагіат	14.06.2022
Попередній захист роботи на кафедрі	20.06.2022
Направлення роботи на рецензування	21.06.2022

5. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	підпис
Вступ			
Розділ 1.			
Розділ 2.			
Розділ 3.			
Висновки			

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

п/п	Назва етапів виконання атестаційної випускної роботи	Термін виконання етапів атестаційної випускної роботи		Примітка
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
1.	Опрацювання літератури та розробка плану атестаційної випускної роботи	28.02.2022		виконано
2.	Підготовка Розділу 1 атестаційної випускної роботи	12.04.2022		виконано
3.	Підготовка Розділу 2 атестаційної випускної роботи	12.05.2022		виконано
4.	Підготовка Розділу 3 атестаційної випускної роботи	01.06.2022		виконано
5.	Подання атестаційної випускної роботи на кафедру	09.06.2022		виконано
6.	Попередній захист роботи на кафедрі	20.06.2022		виконано
7.	Державна атестація	23.06.2022		виконано

Дата видачі завдання 18 лютого 2022 року

Зав. кафедри

(підпис)

Лич В.М.

(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

Головаш Б.Е.

(прізвище та ініціали)

Студент

(підпис)

Василига О.О.

(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (summary)		<i>Василига Оксана Олегівна</i>	
до атестаційної випускної роботи студента:			
Назва ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема	Бухгалтерський облік та аналіз розрахунків з бюджетом на підприємстві будівельної галузі		
Освітній ступень	Бакалавр за освітньо-професійною програмою навчання		
Факультет	Будівельний		
Кафедра	Економічної теорії, обліку та оподаткування		
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»		
Спеціалізація	«Облік і аудит» гр. ОіА		
Керівник	Головаш Богдан Едуардович		
Обсяг роботи:	пояснювальна записка, стор.	розділів	креслень формату А1
	88	3	0
Розділ 1:	Податкова система України та основні засади податкового законодавства України.		
Розділ 2:	Організація бухгалтерського та податкового обліку ДП НДІБК по розрахункам з бюджетом.		
Розділ 3 :	Аналіз та удосконалення розрахунків з бюджетом на підприємствах будівельної галузі.		
Висновки по роботі:	За результатами проведеного дослідження сформульовано загальні висновки та пропозиції за темою дослідження, які направлені на вдосконалення обліку та аналізу розрахунків з бюджетом будівельного підприємства.		
Ключові слова: податкова система, облік, аналіз, розрахунки з бюджетом.			
Keywords: the tax system, accounting, analysis, calculations with the budget .			

Укладач: _____ / _____ /
(підпис) (прізвище та ініціали студента)

Керівник: _____ / Головаш Б.Е. _____ /
(підпис) (прізвище та ініціали)

«20» червня 2022р.

Зміст

Вступ.....	7
Розділ 1. Податкова система України та основні засади податкового законодавства України.....	10
1.1 Податкова система України. Сутність, функції та принципи організації ...	10
1.2 Спільні та відмінні риси податкового і бухгалтерського обліку	22
1.3 Напрями інтеграції податкової системи України до податкової системи ЄС.....	28
Висновки 1 розділу.....	36
Розділ 2. Організація бухгалтерського та податкового обліку ДП НДІБК по розрахункам з бюджетом.....	37
2.1. Особливості обліку та оподаткування будівельних підприємств.....	37
2.2. Організація бухгалтерського обліку ДП НДІБК.....	46
2.3 Податковий облік та аналіз розрахунків з бюджетом ДП ДНДІБК.....	53
Висновки 2 розділу.....	61
Розділ 3. Аналіз та удосконалення розрахунків з бюджетом на підприємствах будівельної галузі.....	62
3.1. Аналіз розрахунків платежів до бюджету України на підприємствах будівельної галузі.....	62
3.2. Удосконалення обліку розрахунків за податками та зборами до бюджету.....	65
3.3. Податкові реформи в Україні для сприяння бізнесу під час воєнного стану.....	71
Висновки 3 розділу.....	78
Висновки.....	79
Список використаної літератури.....	81
Додатки.....	89

Вступ

Актуальність. Сучасний економічний розвиток України в значній мірі визначається станом податкової політики. Податкові реформи, впроваджені в останні роки, в повній мірі відобразили значення та вплив податків на розвиток соціально-економічних процесів в Україні. Податки – найбільш ефективний інструмент регулювання економічних процесів в державі.

Державне регулювання економіки шляхом застосування податкових важелів повинно бути направлено на забезпечення, підтримку збалансованого економічного зростання, ефективного використання ресурсів, стимулювання інвестицій та підприємницької активності. Велика кількість податків і зборів, недосконалість податкового законодавства, великий податковий тиск на підприємства, необхідність різного відображення однієї і тієї ж операції в бухгалтерському і податковому обліку, що залежить від розбіжностей в законодавстві, збільшують і без того значний ризик властивий для підприємств.

Сучасний економічний розвиток України та її регіонів в значній мірі визначаються станом податкової політики. Податкові реформи, впроваджені в останні роки, в повній мірі відобразили значення та вплив податків на розвиток соціально-економічних процесів в Україні. Податки – найбільш ефективний інструмент регулювання економічних процесів. Державне регулювання економіки шляхом застосування податкових важелів повинно бути направлено на забезпечення та підтримку збалансованого економічного зростання, ефективного використання ресурсів, стимулювання інвестицій та підприємницької активності.

Велика кількість податків і зборів, недосконалість податкового законодавства, великий податковий тиск на підприємства, необхідність різного відображення однієї і тієї ж операції в бухгалтерському і податковому обліку, що залежить від розбіжностей в законодавстві збільшують і без того значний ризик властивий для підприємств. А нарахуванням великих штрафів, які накладаються за порушення податкового законодавства, та пені, що стягується

за прострочення платежів, ще більше ускладнює вирішення цих питань на підприємстві.

У наукових і практичних публікаціях по-різному трактуються існуючі методи обліку розрахунків із фінансовими органами держави, визначення кінцевих фінансових результатів і податкових зобов'язань. Розвитку теорії і практики обліку та аналізу розрахунків з бюджетом сприяли роботи як західних економістів К.Друрі, Макконелла, Б.Нідлза, П.Самуельсона, П.Фрідмана, Ч.Т. Хорнгрена, так і вітчизняних – М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, А.М. Герасимовича, З.В. Гуцайлюка, В.І. Єфіменка, В.П. Завгороднього, Г.Г. Кірейцева, М.В. Кужельного, А.М. Кузминського, В.Г. Линника, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, М.Г. Чумаченка, В.Г.Швеця, В.О. Шевчука та інших. Саме тому актуальність теми обліку та аналізу розрахунків з бюджетом диктується, насамперед, тим, що своєчасне його проведення допомагає вирішити питання щодо бухгалтерського обліку та податкових розрахунків, запобігання виникнення фінансових санкцій у майбутньому.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є дослідження законодавчої бази та принципів побудови системи оподаткування в Україні, в тому числі у будівельній галузі, та визначенні особливостей організації обліку розрахунків та аналізу з бюджетом підприємств будівельної галузі.

Зазначена мета зумовила необхідність вирішення наступних задач:

- розкрити економічну сутність та значення податків;
- визначити основні принципи побудови системи оподаткування в Україні;
- зробити економічно-правовий аналіз нормативної бази України;
- дослідити особливості оподаткування будівельних підприємств;
- провести дослідження розрахунків з бюджетом ДП «ДНДІБК»;
- провести дослідження податкової звітності підприємства;
- дослідити автоматизацію операцій за обов'язковими платежами до бюджету;

- запропонувати напрямки удосконалення податкового законодавства України.

Методи дослідження. При написанні бакалаврської дипломної роботи було використано як загальнонаукові методи (дедукції та індукції, узагальнення, порівняльного аналізу, абстрактно-логічного підходу та спостереження. Інформаційною базою даного дослідження є законодавчі та нормативні акти України, положення (стандарти) бухгалтерського обліку, наукові праці українських та зарубіжних авторів, а також первинні документи підприємства, облікова політика підприємства, оборотно-сальдові відомості, податкова та фінансова звітність ДП «ДНДІБК»

Об'єктом дослідження є сукупність теоретичних та практичних питань організації обліку та аналізу розрахунків до бюджету на підприємстві.

Предметом дослідження є особливості організації бухгалтерського та податкового обліку і аналізу розрахунків до бюджету на підприємстві будівельної галузі на прикладі ДП «НДІБК».

Практичне значення одержаних результатів полягає в визначенні основних засад обліково-аналітичної та контрольної політики на підприємстві, за платежами до бюджету та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення податкових розрахунків та звітності.

Структура та обсяг роботи: Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний текст викладено на сторінках, робота містить 6 рисунків та 15 таблиць. У вступі обґрунтовано актуальність теми дипломної роботи, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження.

Розділ 1. Податкова система України та основні засади податкового законодавства України.

1.1 Податкова система України. Сутність, функції та принципи організації.

Податкова система є важливою складовою національної економіки кожної незалежної держави. Національні податкові системи унікальні й своєрідні, як унікальна і своєрідна кожна країна. Ефективне функціонування податкової системи України є однією з важливих передумов забезпечення стабільності економіки на сучасному етапі розвитку. До 1 січня 2011 р. Законом України “Про систему оподаткування в Україні” визначалися сутність, принципи і характеристики системи оподаткування в Україні. З набранням із 1 січня 2011 р. чинності кодифікованим актом – Податковим кодексом України, який складається із норм, що охоплюють і покликані гармонізувати регулювання усіх найважливіших відносин у сфері оподаткування, суттєво змінюються система, принципи і правила оподаткування в Україні. Як зазначається у науково-практичному коментарі до Податкового кодексу України¹, на відміну від редакції Закону України “Про систему оподаткування”, законодавець відмовився від використання поняття “система оподаткування”. Чинний Податковий кодекс України використовує категорію “податкова система”. На перший погляд, принципів змін не відбулося, і в будь-якому разі йдеться про сукупність податків та зборів і механізми їх справляння. Водночас здається, що використання поняття податкової системи є доцільнішим. По-перше, саме таке визначення для сукупності всіх податків і зборів використовується податковими законодавствами пострадянських держав. По-друге, поняття “оподаткування” значно ширше, ніж той зміст, який із ним пов’язувався в минулому [2].

До оподаткування входить не лише вичерпний перелік податків і зборів, а й процесуальне забезпечення їх появи (введення, зміни, скасування) та справляння. Податковим кодексом України встановлено, що сукупність

загальнодержавних і місцевих податків та зборів, які справляються в установленому законодавством порядку, становить податкову систему України.

Під податком слід розуміти обов'язковий, безумовний платіж до бюджету відповідного рівня, здійснюваний платниками у порядку і на умовах, що визначаються Податковим кодексом України. Чинна редакція Кодексу закріплює три принципові риси, які, на думку законодавця, мають характеризувати тільки податок: обов'язковість, безумовність і надходження до відповідного бюджету. Збором (платою, внеском) є обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється із платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, зокрема внаслідок учинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами й особами юридично значимих дій.

У податковій системі можна виокремити дві підсистеми: оподаткування юридичних осіб (підприємств, організацій) та оподаткування фізичних осіб (резидентів і нерезидентів). Облік і звітність підприємств у податковій системі в контексті ПКУ слід розуміти як складову облікової системи підприємства (підсистему обліку), призначену для забезпечення управління інформацією, здійснення на її основі функцій регулювання, фінансового планування, моніторингу стану розрахунків за податками й зборами, їх оптимізацією і забезпечення своєчасного виконання податкового обов'язку. Призначення податків і зборів проявляється у функціях, які вони виконують, і зокрема: фіскальній, регулювальній, контрольній, розподільчій, стимуляційній, накопичувальній. Відповідно до ст. 4 Податкового кодексу України податкова система й законодавство про неї ґрунтуються на таких принципах побудови і призначення оподаткування: – загальність оподаткування – кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені цим Кодексом, законами з питань митної справи податки і збори, платником яких вона є згідно з положеннями цього Кодексу; – рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації – забезпечення однакового підходу до всіх

платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;

– неминучість настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства; – презумпція правомірності рішень платника податку в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав і обов'язків платників податків або контролюючих органів, унаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу; – фіскальна достатність – встановлення податків і зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями; – соціальна справедливість – установа податків і зборів відповідно до платоспроможності платників податків; – економічність оподаткування – установа податків і зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування; – нейтральність оподаткування – установа податків і зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоспроможності платника податків; – стабільність – зміни до будь-яких елементів податків і зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому діятимуть нові правила й ставки. Податки і збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року; – рівномірність і зручність сплати – установа строків сплати податків і зборів, виходячи з необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету й зручності їх сплати платниками; – єдиний підхід до встановлення податків і зборів – визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку. Однак, як засвідчує практика оподаткування, держава (або уповноважені нею податкові та інші державні виконавчі органи)

не завжди дотримується окремих, задекларованих кодексом принципів, серед яких є і недостатньо економічно обґрунтовані й ті, які потребують удосконалення.

Податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до ПКУ (п. 6.1. ст. 6 ПКУ). Збором (платою, внеском) є обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій (п. 6.2. ст. 6 ПКУ). Функції податків наведено на рис. 1.1. [2].

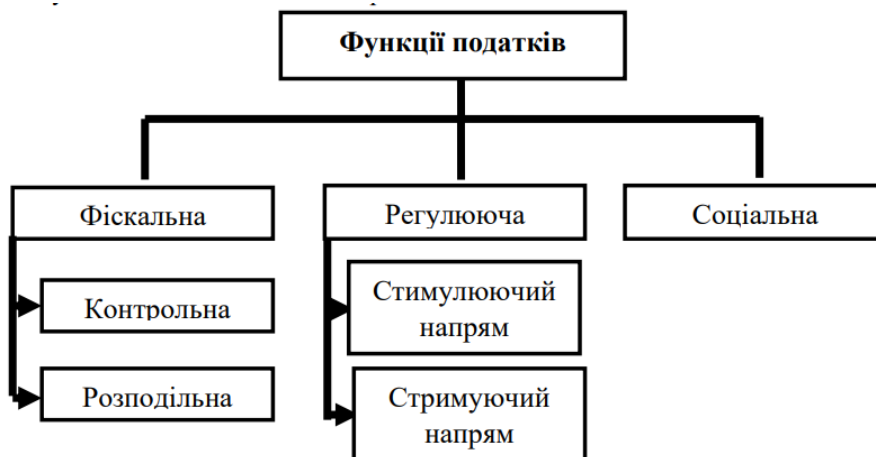

Рис. 1.1. Функції податків Джерело: Складено на основі [11]

Під час встановлення податку обов'язково визначаються такі елементи (п. 7.1 ст. 7 ПКУ):

- 1) платники податку;
- 2) об'єкт оподаткування;

- 3) база оподаткування;
- 4) ставка податку;
- 5) порядок обчислення податку;
- 6) податковий період;
- 7) строк та порядок сплати податку;
- 8) строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку.

Платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з ПКУ або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з ПКУ (ст. 15 ПКУ). Кожний з платників податків може бути платником податку за одним або кількома податками та зборами. Об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку (п. 22.1 ст. 22 ПКУ) [2].

Базою оподаткування визнаються конкретні вартісні, фізичні або інші характеристики певного об'єкта оподаткування. База оподаткування – це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання (ст. 23 ПКУ). База оподаткування і порядок її визначення встановлюються ПКУ для кожного податку окремо. У випадках, передбачених ПКУ, один об'єкт оподаткування може утворювати кілька баз оподаткування для різних податків. У випадках, передбачених ПКУ, конкретна

вартісна, фізична або інша характеристика певного об'єкта оподаткування може бути базою оподаткування для різних податків. Ставкою податку визнається розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування (п. 25.1 ст. 25 ПКУ).

Обчислення суми податку здійснюється шляхом множення бази оподаткування на ставку податку із/без застосуванням відповідних коефіцієнтів. Податковим періодом визнається встановлений ПКУ період часу, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів (п. 33.1 ст. 33 ПКУ).

Податковий період може складатися з кількох звітних періодів (п. 33.2 ст. 33 ПКУ). Базовий податковий (звітний) період - період, за який платник податків зобов'язаний здійснювати розрахунки податків, подавати податкові декларації (звіти, розрахунки) та сплачувати до бюджету суми податків та зборів, крім випадків, передбачених цим Кодексом, коли контролюючий орган зобов'язаний самостійно визначити суму податкового зобов'язання платника податку (п. 33.3 ст. 33 ПКУ).

Податковим періодом може бути (п. 34.1 ст. 34 ПКУ):

- 1) календарний рік;
- 2) календарне півріччя;
- 3) календарні три квартали;
- 4) календарний квартал;
- 5) календарний місяць;
- 6) календарний день.

Строком сплати податку та збору визнається період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством. Податок чи збір, що не був сплачений у визначений строк, вважається не сплаченим своєчасно. Строком сплати податку

та збору визнається період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством. Податок чи збір, що не був сплачений у визначений строк, вважається не сплаченим своєчасно. Сплата податків та зборів здійснюється в грошовій формі у національній валюті України, крім випадків, передбачених ПКУ або законами з питань митної справи. Обов'язком платника податку є подання звітності про обчислення і сплату податку. Податкова декларація, розрахунок, звіт (далі - податкова декларація) відповідно до п. 46.1 ст. 46 ПКУ – документ, що подається платником податків (у тому числі відокремленим підрозділом у випадках, визначених ПКУ) контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання або відображаються обсяги операції (операцій), доходів (прибутків), щодо яких податковим та митним законодавством передбачено звільнення платника податку від обов'язку нарахування і сплати податку і збору, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку.

Митні декларації прирівнюються до податкових декларацій для цілей нарахування та/або сплати податкових зобов'язань. Додатки до податкової декларації є її невід'ємною частиною. Форма податкової декларації встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Податкові декларації, крім випадків, передбачених ПКУ, подаються за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює: – календарному місяцю (у тому числі в разі сплати місячних авансових внесків) – протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця; – календарному кварталу або календарному півріччю (у

тому числі в разі сплати квартальних або піврічних авансових внесків) – протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітнього (податкового) кварталу (півріччя); – календарному року, – протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітнього (податкового) року; – календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб – до 1 травня року, що настає за звітним, крім випадків, передбачених розділом IV ПКУ; – календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб – підприємців – протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітнього (податкового) року.

Класифікація податків. В Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки та збори (ст. 8 ПКУ) [2]. До загальнодержавних податків (п. 9.1 ст. 9 ПКУ) і зборів належать: 1) податок на прибуток підприємств; 2) податок на доходи фізичних осіб; 3) податок на додану вартість; 4) акцизний податок; 5) екологічний податок; 6) рентна плата; 7) мито; 8) військовий збір (тимчасово, до набрання чинності рішення Верховної Ради України про завершення реформи Збройних Сил України (п. 10 р. XX ПКУ). До місцевих податків належать (ст. 10 ПКУ): а) податок на майно; б) єдиний податок. Податок на майно складається з (ст. 265 ПКУ): 1) податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; 2) транспортного податку; 3) плати за землю. До місцевих зборів належать (ст. 10 ПКУ): а) збір за місця для паркування транспортних засобів; б) туристичний збір. Класифікація податків наведено на рис. 1.2.

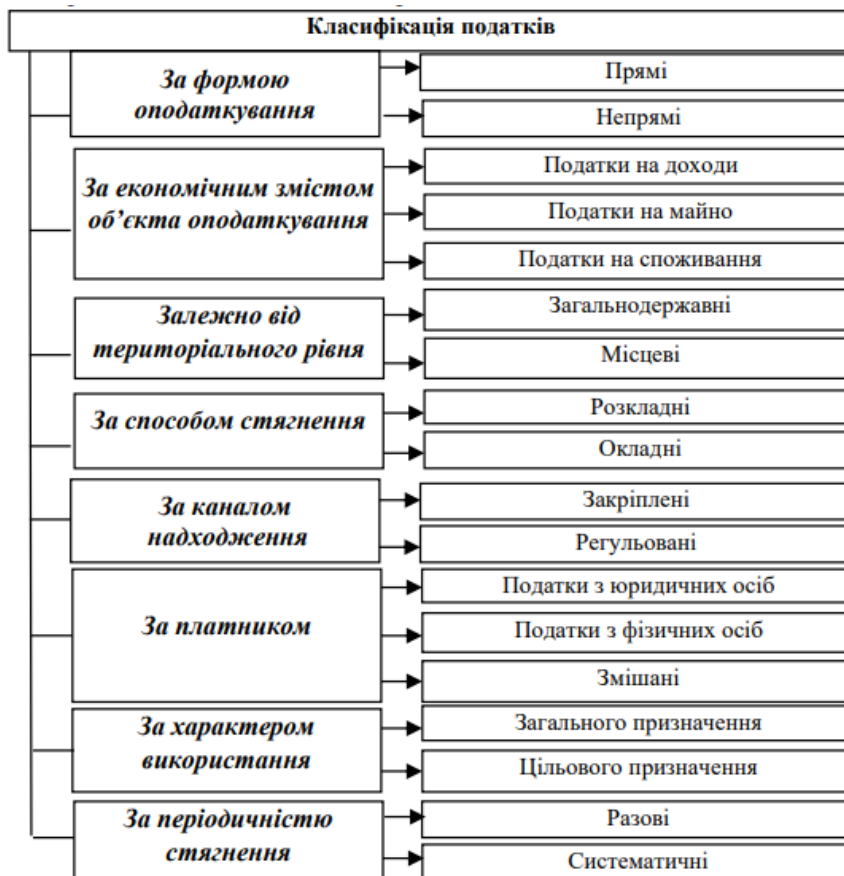

Рис. 1.2. Класифікація податків Джерело: Складено на основі [12]

Сплата податків та зборів здійснюється в грошовій формі у національній валюті України, крім випадків, передбачених ПКУ або законами з питань митної справи.

Мета ведення податкового обліку на підприємстві: □ формування повної і достовірної інформації про порядок обліку для цілей оподаткування господарських операцій, здійснених платником податків протягом звітного (податкового) періоду; □ забезпечення інформацією внутрішніх і зовнішніх користувачів для контролю за правильністю, повнотою і своєчасністю обчислення та сплати податків [15].

Податковий облік як підсистема бухгалтерського обліку організовується так, щоб задовольнити потреби управління і служби податкового менеджменту в інформації щодо формування бази оподаткування підприємств від всіх видів

діяльності. Завдання, які повинні вирішуватися податковим обліком: □ формування повної і достовірної інформації про порядок обліку для цілей оподаткування господарських операцій; □ забезпечення інформацією, необхідною внутрішнім і зовнішнім користувачам для підготовки податкової звітності, а також для контролю за дотриманням податкового законодавства; □ запобігання негативним результатам господарської діяльності, пов'язаних із сплатою податків (уникнення штрафів, переплати, недотримання принципу оптимальності оподаткування тощо); □ виявлення відхилень між окремими порівнянними об'єктами податкового і фінансового обліку з метою їх подальшого аналізу та контролю.

Мета і завдання податкового обліку реалізуються через функції, які мають тісно взаємодіяти з функціями управління. Так до функцій податкового обліку можна віднести: □ прогностичну - представлення податкової інформації для планування, прогнозування та управління фінансовими ресурсами підприємства в напрямку сплати податків та зборів; □ контрольну - контроль за правильністю та своєчасністю розрахунку з державою, її місцевими представниками відповідно до норм податкового законодавства; □ аналітичну - представлення інформації, щодо сплати податків для проведення фінансового аналізу організації та аналізу податкового тягаря на основі широкого використання економіко-математичних методів та моделювання; □ інформаційну - забезпечення отримання необхідної інформації для визначення розміру об'єктів та бази оподаткування, а також складання податкової звітності; □ забезпечення ефективної взаємодії між платниками податків та контролюючими органами - забезпечення контролюючих органів під час проведення камеральної та виїзної документальної перевірок прозорою та якісною інформацією, щодо податків та оподаткування.

Податкове законодавство України складається з: □ Конституції України; □ Податкового кодексу України; □ Митного кодексу України; □ інших законів з питань митної справи у частині регулювання правовідносин, що виникають у

зв'язку з оподаткуванням митом операцій з переміщення товарів через митний кордон України; □ чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України і якими регулюються питання оподаткування; □ нормативно-правових актів, прийнятих на підставі та на виконання цього Кодексу; □ законів з питань митної справи; □ рішень органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків та зборів, прийнятих за правилами, встановленими ПКУ. Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені ПКУ, застосовуються правила міжнародного договору [15].

Предметом податкового обліку виступає діяльність підприємства, в результаті якої у платника податків виникають податкові зобов'язання щодо обчислення та сплати податків та зборів. До методичних прийомів податкового обліку слід віднести такі елементи:

- визначення бази оподаткування та її інформаційного джерела;
- визначення дати виникнення податкового зобов'язання або його елементів;
- розрахунок бази оподаткування, її складових елементів;
- розрахунок суми податкового зобов'язання та його елементів;
- застосування первинних або зведених документів для фіксації елементів бази оподаткування або елементів податкового зобов'язання;
- застосування форм реєстрів аналітичного та синтетичного (зведеного) податкового обліку бази оподаткування та податкового обліку податкового зобов'язання або його елементів.

Разом з тим, податковому обліку застосовуються прийоми, які є класичними за визначенням, як чотири пари елементів методу:

- рахунки та подвійний запис;
- документування та інвентаризація;
- оцінка та калькуляція;

- балансове узгодження і звітність.

У свою чергу до специфічних методів податкового обліку відносяться:

1. касовий метод, тобто це метод, за яким податкові зобов'язання від господарських операцій відображаються в обліку на момент отримання або сплати компенсації за отримані товари (роботи, послуг). Форма сплати такої компенсації не має значення та може бути виражена в:

- грошовій формі (в гривнях або іноземній валюті); - матеріальній формі (у вигляді матеріальних активів, цінних паперів, деривативів, корпоративних прав); - нематеріальній формі (об'єктах промислової власності, а також інших аналогічних прав, визнаних в порядку, встановленому відповідним законодавством, об'єктом права власності платника податку);

2. метод нарахування, тобто коли окремі складові податкових зобов'язань змінюються в тому податковому періоді, в якому був відвантажений (оприбуткований) товар, надані (отримані) послуги або результати робіт незалежно від їх оплати;

3. метод «першої події», коли підставою для виникнення об'єкту оподаткування є факт здійснення першої події за хронологічним порядком, при цьому усі наступні події у рамках відповідної господарської операції не підлягають відображенню в обліку. Наприклад, якщо згідно з договором купівлі-продажу з початку відбувається відвантаження товарів, а потім його сплата, то фактом виникнення об'єкту обліку є відвантаження.

Розділ 1.2 Спільні та відмінні риси податкового і бухгалтерського обліку

Особливості системи оподаткування підприємств України зумовлюють специфічні методи і прийоми облікового забезпечення обчислення податків, зборів, платежів, які не застосовуються: □ у фінансовому обліку внаслідок відмінності в методології: розмежування подій на першу та другу, відмінні специфічні економічні категорії витрати і доходи, відмінна методика списання витрат на ремонти основних фондів, різниця в їх аналітичному обліку, відмінні первинні документи та аналітичні реєстри; □ в управлінському обліку у зв'язку з відмінністю мети та завдань. Найбільш суттєві відмінності між фінансовим, управлінським та податковим обліком наведені у таблиці 1.2. Отже, оптимальне функціонування облікової системи можливо при досягненні певної рівноваги між фіскальними інтересами держави та інтересами суб'єктів господарювання. Результатом цього може бути побудова підсистем обліку за єдиною методологією, яка продукуватиме його уніфіковане методичне забезпечення

Спільні та відмінні риси податкового обліку і бухгалтерського обліку
Основними відмінними рисами бухгалтерського і податкового обліку є:

1) відмінності у визначенні прибутку до оподаткування. У бухгалтерському обліку прибуток до оподаткування визначається за даними П(С)БО 3 „Звіт про фінансові результати” і П(С)БО 17 „Податок на прибуток” як різниця між доходами та витратами, мінус непрямі податки. В податковому обліку прибуток до оподаткування визначається як різниця між скоригованим валовим доходом, скоригованими валовими витратами та амортизацією необоротних активів виробничого призначення, тобто амортизація є окремою складовою при розрахунку прибутку до оподаткування;

2) момент реалізації.

У бухгалтерському обліку методом реалізації є відвантаження продукції, виконання робіт, які передбачають зміну власника цієї продукції, робіт, послуг. У податковому обліку моментом реалізації (продажу) вважається так звана

перша подія: або відвантаження товарів, робіт, послуг, або отримання грошових коштів у вигляді попередньої оплати (авансу);

3) різна звітність. Звітністю бухгалтерського обліку є фінансова звітність, до якої належить баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до річної фінансової звітності, фінансова звітність за сегментами [21].

Звітністю податкового обліку є податкова звітність у вигляді декларації з податку на прибуток підприємства, податкової декларації з податку на додану вартість, податкового розрахунку комунального податку, податкового розрахунку земельного податку, розрахунку податку з власників транспортних засобів, розрахунку сплати єдиного податку суб'єкта малого підприємництва, іншої податкової звітності;

4) різні реєстри та первинні документи.

Первинними документами у бухгалтерському обліку є затверджені відповідними постановами Кабміну документи з обліку заробітної плати, матеріалів, грошових коштів тощо. В податковому обліку, крім вищеназваних бухгалтерських документів, використовується податкова накладна, структура якої регламентована Законом України „Про податок на додану вартість” і наказом ДПА України. Реєстрами бухгалтерського обліку є журнали, журнали-ордери, машинограми, в податковому обліку, крім цього, використовуються реєстри отриманих і виданих податкових накладних, книги обліку доходів і витрат платників єдиного податку, а також окремі реєстри для нагромадження інформації з обліку валових витрат й валових доходів;

5) відмінності у змісті витрат і валових витрат, доходів і валових доходів. У бухгалтерському обліку використовуються термін „витрати”, який розуміють як вибуття активу або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу [24].

В податковому обліку застосовують термін „валові витрати”, який розуміють як будь-які витрати, яких зазнало підприємство у зв'язку з веденням

господарської діяльності. До витрат бухгалтерського обліку належать штрафні санкції, які сплачує підприємство до бюджету й іншим підприємствам; відрахування до відповідних резервів для оплати відпусток, покриття безнадійної заборгованості, благодійні перерахування незалежно від того, хто їх отримує, утримання об'єктів невиробничої сфери, витрати на ремонт необоротних активів, витрати на паливо для потреб легкового автотранспорту [26].

В податковому обліку сплата штрафних санкцій до валових витрат не належить, як і відрахування до вищезазначених резервів. Благодійні платежі, входять до валових витрат лише тоді, якщо їх надають неприбутковим організаціям на суму, що перевищує два, але не більше п'яти відсотків оподаткованого прибутку попереднього звітного року. Не передбачаються у валових витратах і не зменшують прибуток до оподаткування в податковому обліку амортизація за об'єктами невиробничої сфери, витрати на їх ремонт, та 50 % усіх інших витрат на їх утримання. Витрати на пальне для легкового транспорту включається до валових витрат у розмірі 50 % від вартості використаного пального на такі потреби. Платники податку мають право протягом звітного періоду віднести до валових витрат будь-які витрати, пов'язані з поліпшенням основних фондів, що підлягають амортизації, в т. ч. витрати на поліпшення орендованих основних фондів у сумі, що не перевищує 10 % від сукупної балансової вартості всіх груп основних фондів за станом на початок звітного періоду. Витрати, що перевищують зазначену суму, розподіляються пропорційно до суми фактично понесених платником податку витрат на поліпшення основних фондів груп 2, 3, 4 чи окремих об'єктів основних фондів групи 1 та збільшують балансову вартість основних фондів відповідних груп чи окремих об'єктів основних фондів групи 1 за станом на початок розрахункового кварталу. Крім вищезазначених обмежень, у структурі валових витрат є ряд інших, а саме: – для постачальників попередня оплата зараховується у валові витрати (за винятком попередньої оплати для суб'єктів

підприємницької діяльності, які працюють за спрощеною системою оподаткування), а у витрати бухгалтерського обліку не зараховується; – до витрат бухгалтерського обліку належать вартість списаних запасів для господарської діяльності, а валових витрат – вартість придбаних запасів для ведення господарської діяльності, які підлягають коригуванню у відповідному додатку до декларації; – валові витрати містять поворотну фінансову допомогу, яка повертається засновникам, учасникам, фізичним особам, які її надали, а витрати бухгалтерського обліку – ні. Валові доходи податкового обліку відрізняються від валових доходів бухгалтерського обліку тим, що вони включають суму попередньої оплати за мінусом непрямих податків, отриману від майбутніх покупців; суму поворотної фінансової допомоги, отриману від учасників, фізичних осіб тощо [27].

Доходи в бухгалтерському обліку містять продажну вартість усіх видів основних засобів за мінусом непрямих податків. У податковому обліку валовий дохід при реалізації основних фондів 2–4 груп виникає лише за умови, якщо продажна вартість, за мінусом ПДВ об'єктів, які продаються у звітному періоді, перевищує залишкову вартість усієї групи; б) у податковому обліку при визначенні об'єкта оподаткування суттєве значення має використання „звичайних цін”, при продажі нижче за які виникає додатковий об'єкт оподаткування з податку на прибуток і ПДВ, якщо такий продаж здійснюється пов'язаним особам.

Таблиця 1.2 – Відмінності в методології податкового, фінансового й управлінського обліку

Відмінності	Фінансовий облік	Податковий облік	Управлінський облік
1	2	3	4
Обов'язковість ведення обліку	Ведення обліку є обов'язковим. Така вимога міститься в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»	Ведення є обов'язковим. Відсутність податкового обліку на підприємстві може призвести до порушень законодавства з питань оподаткування, у зв'язку з чим існує ризик накладення з боку контролюючих органів відповідних фінансових санкцій.	Ведення не є обов'язковим. Рішення про організацію такого виду обліку, а також про спосіб і форму його ведення на підприємстві приймається керівництвом господарюючого суб'єкта виходячи з потреб управління в інформації.
Мета ведення обліку	Надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства	Надання користувачам інформацію для нарахування податків, зборів (обов'язкових платежів), заповнення податкової звітності.	Забезпечення збору, планування, аналізу та контролю різних показників діяльності підприємства з метою прийняття ефективних управлінських рішень, виходячи з потреб керівництва та завдань, що стоять перед ним.
Користувачі інформації	Посадові особи підприємства, зовнішні користувачі – акціонери, державні й статистичні органи, та ін.	Зовнішні користувачі – податкові та інші контролюючі органи, в обов'язок яких входить контроль правильності нарахування і сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), а також особи, які здійснюють незалежну перевірку підприємства (аудитори). Внутрішні користувачі – спеціалісти підприємства з питань оподаткування та податкового планування.	Керівники підприємства, які зацікавлені в отриманні повної та точної інформації щодо аспектів, які входять у сферу їхнього управління з метою прийняття оптимальних управлінських рішень
Методологічний базис	Активи = Власний капітал + Зобов'язання	Облік ґрунтується на групуванні господарських операцій за видами з наступним визначенням необхідних коригувань даних фінансового обліку згідно з вимогами ПКУ	Принцип «витрати результат»
Основні правила	Норми й правила організації і ведення фінансового обліку встановлені Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», П(С)БО, МСФЗ	ПКУ	Встановлюються керівництвом самостійно виходячи з мети й завдань, що стоять перед обліком, а також виду інформації необхідної для прийняття управлінських рішень.
Прив'язка до часу, за який складається звітність	У звітності міститься інформація про фінансовий стан підприємства, що склався на певну дату (квартал, рік)	Дані, що представляються у звітності мають історичний характер відносно об'єктів оподаткування та їх складових елементів, а також сум нарахованих податків і зборів на певну звітну дату	Поряд з відомостями щодо стану підприємства, його фінансових та майнових ресурсів міститься також інформація щодо планів на майбутні періоди, тобто складання звітності передбачає не тільки аналіз звітних даних, але й прогноз на майбутнє

1	2	3	4
Тип інформації, що представляється обліком	Фінансова звітність містить інформацію про фінансовий стан підприємства у вартісному вираженні	Податкові декларації й розрахунки, таблиці, довідки бухгалтера та інші документи, узагальнюючі інформацію про об'єкти оподаткування	Якісна й кількісна інформація подається у вартісному та натуральному вираженні, а також у деяких випадках можливе використання умовних показників.
Ступінь точності даних	Фінансова звітність містить фактичні дані за певний період часу про фінансовий стан підприємства, вони повинні мати достатньо високий ступінь точності	Оскільки будь-які помилки при розрахунку податків і зборів призводять до накладення на підприємство фінансових санкцій дані, що містяться в податкових деклараціях та розрахунках, повинні мати високу точність	Оскільки цей вид обліку містить поряд з фактичною інформацією також оперативні, поточні й прогнозні дані, звітність, яка представляється, може містити приблизні й орієнтовані показники
Періодичність складання звітності	Повний фінансовий звіт організації складається тільки за рік, але кожен квартал складається проміжною звітністю наростаючим підсумком	Податкова звітність складається і подається до податкових та інших контролюючих органів в чітко визначені терміни. При цьому терміни складання звітності визначаються ПКУ та іншими законами з питань оподаткування в Україні.	Аналітичні звіти в великих компаніях можуть складатися щомісячно, але звіти щодо окремих видів діяльності або фактів можуть складатися щоденно, щотижнево або в інші строки, встановлені на відповідному підприємстві
Призначення звітності	Характеристика фінансового стану підприємства	Характеристика стану розрахунків з бюджетом за відповідними податками	Задоволення інформаційних потреб внутрішніх користувачів для прийняття рішень в процесі управління підприємством
Відповідальність за правильність ведення обліку	Посадові особи організації несуть відповідальність за достовірність звітної інформації відповідно до Кодексу про адміністративні правопорушення	Підприємство несе фінансову відповідальність за точність даних, відображених у податкових деклараціях і розрахунках. Однак посадові особи платників податків також можуть нести адміністративну та кримінальну відповідальність відповідно до діючого законодавства України.	Бухгалтер-аналітик може нести тільки дисциплінарну відповідальність, рамки якої встановлені внутрішніми документами підприємства.
Відкритість облікових даних	Фінансова звітність належить до відомостей, які повинні бути обнародовані. Тому її дані не містять конфіденційної інформації, однак відомості аналітичного обліку можуть представлятися тільки з відома керівництва підприємства або на вимогу відповідних державних органів	Дані податкових декларацій та розрахунків подаються відповідним контролюючим органам, що робить неможливим її визнання закритими даними. Однак інформація щодо обліку окремих інформацій може представлятися тільки з відома керівництва підприємства або на письмову вимогу відповідних органів влади	Інформація обліку є комерційною таємницею підприємства

Крім вищеназваних відмінних ознак бухгалтерського і податкового обліку, ці види обліку мають і ряд спільних, а саме: – обидва види обліку ведуть одні й ті самі бухгалтери; – обидва види обліку базуються на одній первинній документації, за винятком податкових накладних; – немає відмінностей в обліку розрахунків із Пенсійним фондом і фондами соціального страхування; – у бухгалтерському і податковому обліку можуть використовуватися ті ж самі реєстри обліку, за винятком реєстру отриманих і виданих податкових накладних, а при спрощеній системі – книг обліку доходів і витрат [28].

Розділ 1.3 Напрями інтеграції податкової системи України до податкової системи ЄС.

Проголошення Україною курсу на європейську інтеграцію потребує особливого підходу до реформування податкової системи, який повинен вивести її на рівень розвитку стабільних країн Європи. На жаль, сьогодні вітчизняна податкова система не повною мірою виконує функцію у сфері загальності оподаткування, рівності усіх платників, а також фіскальної достатності, не додержуються принципи соціальної справедливості, економічності оподаткування, що задекларовані у ст. 4 Податкового кодексу України [2].

Досвід країн ЄС у формуванні податкової системи може сприяти внесенню необхідних коректив і доповнень у систему вітчизняного податного законодавства, в той же час і позитивні надбання української податкової системи не можна ігнорувати в процесі вдосконалення системи оподаткування в Україні [30].

Податкова політика Європейського Союзу являє собою систему заходів, які проводять органи та інститути ЄС (рис. 1.3.).

Рис. 1.3. Основні цілі податкової політики ЄС

Гармонізація податкового законодавства базується на основних принципах (табл. 1). Варто зазначити, що Європейська комісія не вважає, що повсюдна гармонізація податкових систем країн ЄС необхідна тією мірою, в якій

створення і функціонування внутрішнього ринку не буде ускладнено. Країни повинні мати можливість обирати найбільш оптимальну для себе систему. Відповідно до принципу субсидіарності на рівні ЄС мають бути виконані тільки дії, які не дають ефективного вирішення на рівні окремої країни, але можуть бути краще досягнуті на рівні ЄС [30].

Таблиця 1.3 Основні принципи гармонізації податкового законодавства

Принцип	Зміст принципу
Пропорційності	Передбачає обмеження впливу інституцій ЄС повноваженнями, наданими їм нормативно-правовими актами ЄС та встановленими цілями євроінтеграції (ст. 5 Договору про ЄС)
Субсидіарності	Інституції ЄС не можуть втручатись у діяльність будь-якого із сегментів реального сектора держав-членів ЄС, окрім випадків, коли подібна діяльність необхідна для реалізації стратегій ЄС
Одноголосності	Абсолютно всі рішення щодо структури податкової політики в ЄС мають узгоджуватися за цілковитою згодою держав-членів ЄС і фіксуватися у відповідній нормі інтеграційного законодавства. Можливість держави-члена ЄС ветоувати будь-яке рішення у сфері оптимізації податків, що може спричинити катастрофічні наслідки для економічної системи такої держави
Податкової недискримінації	Має два основні пункти: в першу чергу, неможливість прямого або непрямого оподаткування внутрішніми податками однією державою-членом ЄС товару чи послуг іншої держави-члена ЄС в сумі, що перевищує оподаткування внутрішньої продукції; по-друге, держава-член ЄС не має права оподатковувати продукцію інших держав-членів ЄС внутрішніми податками з метою неправомірного захисту своєї продукції
Нейтральності оподаткування	Сутність цього принципу реалізується у забороні відшкодування внутрішнього оподаткування при експорті продукції на територію іншої держави-члена ЄС в розмірі, що перевищує рівень сплачених прямих або непрямих податків

Таким чином, гармонізація оподаткування в ЄС — це процес, який має конкретні напрями розвитку, свою динаміку. Країни Європейського Союзу орієнтуються на оптимізацію системи оподаткування: – впровадження нових податкових технологій, які базуються на самооподаткуванні; – підтримку високого рівня соціальних стандартів.

Враховуючи проведений аналіз, можна сформулювати певні переваги оподаткування ЄС, а саме: – ліберальне податкове законодавство для малого бізнесу у більшості країн; – наявність податкових пільг та знижок за умови прибутковості; – адаптивне звільнення від оподаткування новостворених

підприємств строком до 6 місяців; – велика кількість вільних економічних зон; – наявність декількох офшорних зон, які водночас є одними з найбільших у світі; – спрощена процедура відносин з податковими органами – абсолютно весь документооборот проходить в електронному режимі. Крім того, слід зауважити, що оподаткування в Євросоюзі має і певні недоліки, які можна виокремити таким чином: – велика кількість малих підприємств, обробляти які необхідно відповідно до закріплених за регіоном податкових органів, призводить до зростання державних видатків на утримання апарату;

– дещо дискримінаційна політика щодо великих корпорацій; – великий обсяг навантаження непрямими податками у відношенні до прямих; – наявність офшорних зон, які використовуються для відмивання грошових потоків і легалізації незаконних прибутків; – практичне безсилля податкових структур проти офшорних центрів [30]. Основні тенденції оподаткування, які сформувалися в ЄС, мають бути орієнтиром в адаптаційному процесі національних податкових систем для країн, що прагнуть до євроінтеграції. Отже, Україна повинна активно долучатися до цього процесу та модифікувати податкову систему згідно з політикою гармонізації ЄС. Слід зауважити, що впровадження податкових реформ Європейського Союзу в Україні є першочерговим завданням на шляху економічного розвитку. Стимулююча політика податкової системи сприятиме розвитку підприємництва та зростанню доходів держави [37].

Основними напрямками мають бути: – зменшення податкового тиску; – вирівнювання нерівномірності розподілу податків; – подальше зменшення податків та платежів; – заборона економічно необґрунтованих привілеїв в податковій системі; – концентрація на використанні інноваційних методів адміністрування; – модернізація податкових інструментів стимулювання підприємництва; – створення і розвиток податкової культури; – скасування неактуальних та недоцільних податків; – розробка стратегії розвитку малого підприємництва з урахуванням податкових реформ; – створення вільних

економічних зон за участю великих корпорацій; – збільшення відповідальності за ухилення від податків, створення повноцінної контролюючої структури з незалежними керівниками [36; 38].

В деяких аспектах вітчизняна система оподаткування принципово не відрізняється від європейської, хоча в окремих аспектах ці відмінності мають місце. Наприклад, що стосується податку на прибуток підприємств, то в європейській практиці податок на прибуток є однією з основних дохідних частин бюджету і виступає своєрідною економічною категорією зі стійкими внутрішніми властивостями і закономірностями розвитку. Лідирує за рівнем корпоративного податку на прибуток Франція зі ставкою у 38%. У п'ятірці лідерів рейтингу також Португалія та Італія, де податок на прибуток компаній становить 31,5% і 31,4% відповідно, у Німеччині корпоративний прибуток складає 30,2%, а у Польщі наближається до українського рівня і складає 18%. Високий рівень податку на прибуток підприємств в країнах ЄС є наслідком існування ліберальної економічної моделі, коли держава ставить за мету перерозподіл матеріальних благ від корпоративних гігантів до широких верств суспільства, що гарантує високі соціальні стандарти життя, соціальний мир у суспільстві [35].

При цьому законодавство країн – членів ЄС закріплює різні підходи до оподаткування прибутку юридичних осіб, однак всю їх різноманітність можна звести до декількох основних схем. Наприклад, у Бельгії, Голландії, Люксембурзі та Швеції передбачається повне оподаткування прибутку, тобто прибуток компанії оподатковується корпоративним податком, а потім, одержавши частину прибутку, акціонери сплачують з нього особистий прибутковий податок. В інших європейських державах, щоб уникнути подвійного оподаткування, оподаткування прибутку зменшується на рівні акціонерів. Ця схема реалізується двома способами. Наприклад, у Великобританії, Ірландії та Франції суми податку, сплаченого корпорацією, частково враховуються при визначенні сукупного оподаткованого особистого

доходу, частиною якого є дивіденди, отримані акціонером цієї корпорації, а в Австрії і Данії, незалежно від сплати корпоративного податку компанією, від податку частково звільняються дивіденди, отримані акціонером [36]. Що стосується України, то ст. 151.1 Податкового кодексу визначено, що основна ставка податку становить 18%, а податковою базою, відповідно до ст. 149 Податкового кодексу, визнається грошове вираження прибутку як об'єкта оподаткування. Звертає на себе увагу той факт, що в Україні, відповідно до ст. 134 Податкового кодексу, об'єктом оподаткування визнаний прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду, на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду. Тобто в Україні оподатковується валовий прибуток підприємства, в той час як в деяких країнах ЄС оподатковується як валовий прибуток, так і чистий прибуток у формі дивідендів. Наприклад, у ФРН, Іспанії і Португалії закон передбачає можливість зменшення оподаткування на рівні компанії. За цією схемою прибуток компанії ділиться на такий, що розподіляється і не розподіляється. Для прибутку, що розподіляється у формі дивідендів, встановлюються або більш низькі ставки податку (ФРН, Португалія), або часткове звільнення від податку (Фінляндія, Іспанія). У деяких країнах прибуток, що розподіляється, повністю звільняється від податку на рівні компанії (Греція) або на рівні акціонерів (Італія). При цьому слід мати на увазі, що національне законодавство може поєднувати способи розрахунку корпоративного податку і передбачати можливість застосування різних схем залежно від конкретних цілей податкової політики. Що стосується ПДВ, то цей податок, званий тепер «європейським», є необхідною умовою при вступі держави в ЄС. Перехід до стягування ПДВ послужив тим фіскальним інструментом, який дозволив сформулювати єдині засади оподаткування споживання в межах спільного ринку, забезпечуючи тим самим поступову гармонізацію і зближення фіскальних систем окремих країн. Відповідно до ст.

193 Податкового кодексу України, базова ставка оподаткування становить 20%, така же ставка у Великобританії, Болгарії, Сербії, Естонії, у Польщі і Румунії – 23%. У Німеччині ставка ПДВ складає 14%, в Ісландії – 24,5%, Іспанії – 12%, Італії – 12%, Португалії – 16% [14, с. 80]. Слід зазначити, що, незважаючи на зловживання та численні пільги, порівняння надходжень від ПДВ між Україною та країнами ЄС показує, що ефективність надходжень від цього податку є достатньо високою в Україні. Зокрема, доходи від ПДВ становлять у середньому 10% на рік, в той час як надходження від ПДВ в країнах ЄС складає 7,1% від ВВП [8, с. 3]. Знижена ставка ПДВ являє собою пільгу для деяких видів оподаткованих товарів і послуг. Наприклад, у Франції визначений мінімальний набір продовольчих товарів (близько 36 найменувань), за якими ПДВ стягується за зменшеною ставкою 2,2%. У Німеччині передбачена пільга для продуктів харчування, книг, журналів, газет та протезування (знижена ставка 7, при рівні стандартної – 16%). В Іспанії продовольчі товари, культурні і спортивні заходи, готельні та транспортні послуги обкладаються ПДВ за ставкою 7%, а для продуктів першої необхідності – хліба, молока, яєць, зерна, фруктів, овочів, ліків, книжок, газет, муніципального житла – податок знижено до 4%. З метою стимулювання зайнятості населення в ЄС дозволяється застосування зниженої ставки ПДВ для послуг, які вимагають проведення великих обсягів робіт. Вжиті заходи вже сприяли зниженню рівня безробіття у деяких європейських країнах. В Україні також існує механізм зниженої ставки оподаткування в межах ПДВ. Відповідно до п. в ст. 193 ПК України, ставка 7% передбачена в операціях з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України лікарських засобів, дозволених для виробництва і застосування в Україні та внесених до Державного реєстру лікарських засобів, а також медичних виробів за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України; постачання на митній території України та ввезення на митну територію України лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, дозволених для застосування у межах клінічних випробувань,

дозвіл на проведення яких надано центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я. Поряд із зниженими іноді застосовуються також підвищені ставки податку. Наприклад, у Франції предмети розкоші, тютюн і алкоголь оподатковуються за ставкою 25%, а в Австрії транспортні засоби – за ставкою 32%.

У той же час треба визнати, що головним принципом існування податкової системи країн Європейського Союзу є, на думку автора статті, принцип прозорості, відкритості та простоти адміністрування податків. Реалізація цих принципів знаходить своє відображення у кількості податків, яка коливається в країнах ЄС від 7 до 16 (Іспанія – 8 податків, Нідерланди – 9, Португалія – 8, Франція – 7, Естонія – 7, Франція – 7, Німеччина – 16, Італія – 15, Латвія – 7, Литва – 11, Великобританія – 8 податків) [35].

У межах уніфікації податкового законодавства України із відповідними нормами права в країнах Європейського союзу знадобиться порівняльний аналіз світового досвіду оподаткування, для застосування найкращих її принципів. Ефективна діяльність держави та реалізація її основних функцій неможливі без налагодженої соціально-економічної політики, одне з чільних місць у якій належить саме фіскальній політиці. Акумуляуючи з допомогою податкових надходжень значні фінансові ресурси, держава таким чином стимулює розвиток господарської діяльності, опікується малозабезпеченими верствами населення, забезпечує трудовий потенціал, а також суттєво впливає на стан і розвиток науково-технічного прогресу суспільства.

Така ситуація деякою мірою відображає стабілізацію національної економіки, що проявляється у зростанні абсолютних сум індивідуальних прибутків громадян, збільшенні заробітної плати, регулярному її отриманні не лише в приватних, а й у державних установах, організаціях і на виробництві.

Для сучасних держав із розвиненою ринковою економікою характерним є втручання в різні сфери економічного життя. Різниця лише у ступені цього втручання.

Основним інструментом державного регулювання є податкова політика та фінансовий вплив на підприємництво. Завдяки цьому впливу держави досягають поставленої мети по забезпеченню економічного зросту, провадженню ефективної цінової політики, зайнятості населення країни, створенню системи соціального захисту менш захищених верств населення, створенню рівноваги у зовнішньоекономічній діяльності тощо.

Більшості країн сьогодні властиве помірне оподаткування. І це є результатом проведення такої податкової політики, пріоритет якої полягає в досягненні мети створення стабільного економічного зростання, сприятливого податкового клімату для розвитку господарської діяльності та ефективного вирішення соціальних проблем в державі.

Разом з тим питома вага податків, зборів та обов'язкових платежів у ВВП багатьох країн є досить суттєвою. Так, від 40 до 50 % становить питома вага зазначених платежів у таких європейських країнах, як Італія, Австрія, Франція, Бельгія, Фінляндія, Нідерланди, Люксембург, Швеція, Данія [40].

Таким чином, якщо аналізувати систему оподаткування, яка існує в країнах Європейського Союзу, то в цілому, про її переваги можна сказати наступне:

1. Менша кількість податків, що дає змогу ефективного їх адміністрування, сприяє прозорості та відкритості податкової системи.

2. Наявність реально діючої системи оподаткування розкоші, яка, окрім того, що сприяє наповненню бюджету, є гарантією соціальної справедливості, громадської злагоди у суспільстві.

3. Підвищений і диференційований рівень оподаткування суб'єктів господарювання, що дає можливість державі повною мірою реалізувати свої функції: соціальну, функцію охорони правопорядку, військового захисту тощо.

В усіх інших аспектах навряд чи доцільно стверджувати, що податкова система ЄС має суттєві переваги над українською системою оподаткування, відповідно, не має сенсу копіювати цю систему. Доцільним є справдження тих

елементів цієї системи, які можуть надати українській економіці імпульсу, стабілізувати соціальне становище в державі, сприяти вирішенню надскладних політичних та військових завдань, які постали перед Україною.

Адаптація вітчизняної податкової системи до євростандартів повинна мати характер еволюційних зрушень і бути направлена на створення сприятливих умов для розвитку особистості, бізнесу та держави.

Висновки 1 розділу

Податкова система є найголовнішою складовою національної економіки кожної незалежної країни. Ефективне функціонування податкової системи є однією з найважливих передумов забезпечення стабільності економіки на сучасному етапі розвитку України.

Податок це обов'язковий, безумовний платіж до бюджету відповідного рівня, здійснюваний платниками у порядку і на умовах, що визначаються Податковим кодексом України.

Звітністю податкового обліку є податкова звітність у вигляді декларації з наступних платежів до бюджету: податку на прибуток підприємства, податкової декларації з податку на додану вартість, податкового розрахунку комунального податку, податкового розрахунку земельного податку, розрахунку податку з власників транспортних засобів, розрахунку сплати єдиного податку суб'єкта малого підприємництва, іншої податкової звітності.

Податкова система ЄС не має суттєвої переваги над Українською.

Адаптація української податкової системи до євростандартів повинна мати характер еволюційних зрушень та бути направлена створення сприятливих умов для розвитку особистості, бізнесу та держави.

Розділ 2. Організація бухгалтерського та податкового обліку НДІБК по розрахункам з бюджетом.

2.1 Особливості обліку та оподаткування будівельних підприємств

Будівництво – це галузь виробництва матеріальних благ, яка здійснює нове будівництво, розширення та реконструкцію уже діючих об'єктів. В бухгалтерському обліку завдання будівництва відображається програмою будівельно-монтажних робіт (БМР), а також планове введення в дію об'єктів будівництва і виробничих потужностей.

Виконання БМР можуть виконуватись двома способами:

1. підрядним;
2. господарським.

Будівництво, яке здійснюється власними силами вважається господарським способом, де облік БМР проводиться виробничими підрозділами будівельно-монтажної організації.

При підрядному способі будівництво здійснюється за допомогою спеціальних будівельно-монтажних організацій, які самостійно здійснюють облік БМР та здають їх замовнику на затвердження й відповідну проплату. Будівельно-монтажну організацію (БМО) ще називають генеральним підрядником, тому що між ним і замовником укладають договір підряду на весь цикл БМР.

Генеральний підрядник має право укладати угоди з іншими організаціями на виконання спеціальних робіт (електромонтажні, сантехнічні та інші комунікаційні роботи). Вказані організації відносно генерального підрядника називають субпідрядними організаціями. До початку будівництва об'єкта обов'язково проводять розробку проектно-кошторисної документації та вирішують питання щодо організації робіт. До складу проектно-кошторисної документації входять такі документи:

1. проектне завдання;

2. зведений кошторисно-фінансовий рахунок;
3. кошторис будівництва.

Проектне завдання на будівництво включає в себе технічні характеристики об'єктів, джерела і способи забезпечення даних об'єктів водою, опаленням, освітленням і ін. Кошторисно-фінансовий рахунок – це документ, в якому відображається кошторисна вартість об'єктів будівництва, що визначається на підставі кошторисних норм на БМР, цін і тарифів на матеріали, воду, електроенергію, витрат на заробітну плату та інші витрати будівельного виробництва.

Кошторис будівництва – це документ, на підставі якого встановлюють суму грошових коштів, необхідних для виконання робіт на окремому об'єкті і таким чином визначають кошторис на його вартість [41].

Перелік вищеназваних особливостей потребують постановки конкретних завдань, що становляться перед бухгалтерським обліком в галузі будівництва:

1. визначення обсягу БМР, тобто обсягу будівельного виробництва;
2. контроль за використанням фінансових, грошових, матеріальних ресурсів при відображенні фактичних витрат на виробництво і визначення фактичної собівартості продукції виконаних робіт, наданих послуг;
3. своєчасне і правильне відображення в облікових регістрах операцій за всіма об'єктами обліку;
4. контроль за зберіганням матеріальних цінностей;
5. дотримання норм і нормативів щодо витрачання фінансових, трудових і матеріальних ресурсів;
6. визначення фінансових результатів від господарської діяльності та виявлення невикористаних внутрішніх резервів підприємства [41].

Крім систематичного використання будівельних матеріалів у будівництві матеріали можуть використовуватись одноразово. У цьому випадку виписують накладні та вимоги.

Контроль за відпуском матеріалів у межах ліміту здійснюють за допомогою відомостей використання лімітів фактичних витрат матеріалів відкритого зберігання (пісок, щебінь, гравій, вугілля), що обчислюють на підставі даних інвентаризації, яку проводить постійно діюча комісія, що призначена керівником підприємства.

Результати інвентаризації оформляють актами про інвентаризацію. Крім актів складають інвентаризаційний опис та порівняльні відомості. Аналітичний облік витрат на складі ведуть на картках складського обліку матеріалів. Тут записи здійснюють щодня на підставі первинної документації (прихідних і розхідних). Перевірену картку закріплюють підписом бухгалтера у графі “Контроль” за умови, що вона відповідає фактичній наявності певного виду матеріальних цінностей.

Підрядних будівельних організацій, більш доцільним було б списання вартості оборотних тимчасових нетитульних споруд і пристроїв у момент їх передачі в експлуатацію не на рахунок 23 «Виробництво» або 91 «Загальновиробничі витрати» / 80 «Матеріальні витрати», а на рахунок 39 «Витрати майбутніх періодів» з наступним рівномірним періодичним (щомісячним) списанням на поточні витрати (д-т рахунка 23 «Виробництво» або 91 «Загальновиробничі витрати» / 80 «Матеріальні витрати» – к-т рахунка 39 «Витрати майбутніх періодів»). Рекомендовані проведення з оборотних тимчасових нетитульних споруд узагальнимо у табл. 2.1

Проведення з обліку оборотних тимчасових нетитульних споруд

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	дебет	кредит
Витрати на спорудження приміщень для обігріву робітників	233	20, 661, 651, 13
Відображено собівартість приміщення у складі МШП	22	233
Придбані настили, драбини, сходи у постачальників:		
на вартість без ПДВ	22	631
ПДВ	641	631
Передано в експлуатацію об'єкти	23, 91	22
Відображено витрати, пов'язані з утриманням переданих в експлуатацію об'єктів	23, 91	20, 661, 651, 13
Відображено витрати, пов'язані з ліквідацією переданих в експлуатацію об'єктів	23, 91	20, 661, 651, 13
Оприбутковано придатні до використання виробничі запаси, що залишилися від розбирання споруд	20	71

Джерело: складено автором.

Продукція житлового будівництва вимірюється в двох одиницях: кількістю споруджуваних будівель і розміром площі кожної будови. Це дозволяє обчислювати собівартість не лише споруди в цілому, але і з розрахунку на квадратний метр площі, ліжка-місце, учнівське місце і ін. Розрахунок собівартості об'єктів доцільно доповнювати розшифровками матеріальних витрат, основної заробітної плати, субпідрядних робіт.

Витрати конструкцій, деталей і матеріалів краще всього розшифровувати в розрізі виділених груп цінностей: об'ємні блоки, крупні збірні конструкції, повнокомплектні набори. При цьому конструкції, деталі і матеріали відображаються за основними конструктивними елементами та видами робіт з вказуванням кількості, ціни за одиницю і загальної суми витрат. Така побудова дозволяє не лише обчислювати величину відхилень від плану за кожним видом матеріалу, але й розраховувати обсяг використання окремих їх видів у загальних витратах. Поряд з цим, за допомогою розшифровки заробітної плати

робітників за бригадами із вказуванням кількості відпрацьованого часу можна виявити ефективність виробництва. Розшифровка субпідрядних робіт за видами дає можливість встановити, які роботи і в якому об'ємі виконані зі залученням сторонніх організацій, а які – своїми силами. Це полегшує зведення даних про собівартість і підвищує інформаційну цінність звітної калькуляції: у ній будуть відображені дані для обчислення впливу внутрішньої і зовнішньої спеціалізації на собівартість [42].

Облік витрат при формування виробничої необхідності відображено у таблиці 2.2

Таблиця 2.2

Формування виробничої собівартості будівництва

Облік витрат при використанні тільки рахунків класу 9			
№ п/п	Зміст операції	Дт	Кт
1. Формування виробничої собівартості будівництва			
1.1	Використані в будівельно-монтажних роботах матеріали і МБП	23	20, 22
1.2	Нараховано зарплату працівникам, безпосередньо зайнятим виконанням будівельно-монтажних робіт		661
1.3	Нараховано внески на пенсійне і соціальне страхування від фонду оплати праці працівників, зайнятих у будівництві		651, 652, 653
1.4	Відображено вартість будівельно-монтажних робіт, виконаних субпідрядниками		63
1.5	Нараховано амортизацію виробничих основних засобів і нематеріальних активів		13
1.6	Розподіл виробничих накладних витрат між об'єктами будівництва		91
2. Формування загальновиробничих, адміністративних витрат і витрат на збут²			
2.1	Списано вартість матеріалів і МБП	91, 92, 93.	20, 22
2.2	Нараховано заробітну плату		661
2.3	Нараховано внески на пенсійне і соціальне страхування від фонду оплати праці		651, 652, 652
2.4	Нараховано амортизацію основних засобів і нематеріальних активів		13
2.5	Здійснено інші накладні витрати (витрати на охорону праці, техніку безпеки і т.д. (загальновиробничі витрати), оплата послуг зв'язку, юридичних послуг і т.д. (адміністративні витрати) на страхування вантажів при доставці покупцям і т.д. (витрати на збут))		63
3	Формування інших операційних витрат	949	20, 22, ...

Бухгалтерський облік витрат на виконання будівельно-монтажних робіт ведеться на субрахунку 231 «Основне виробництво» рахунку 23

«Виробництво» безпосередньо в журналі обліку витрат або машинограмах, які його замінюють, де об'єднано аналітичний і синтетичний облік витрат, а також відображається вартість робіт, виконаних власними силами будівельної організації, та вартість робіт, прийнятих від субпідрядних організацій. На субрахунку 231 «Основне виробництво» у зазначеному журналі витрати групуються відповідно до визначених об'єктів калькулювання.

Вартість реалізованих будівельно-монтажних робіт списується в кінці місяця записом: Дебет субрахунку 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг» Кредит субрахунку 231 «Основне виробництво».

Вартість робіт, прийнятих від субпідрядних організацій, відображається записом: Дебет субрахунку 231 «Основне виробництво» Кредит рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

Витрати відокремлених допоміжних та другорядних виробництв обліковуються на окремих аналітичних субрахунках до рахунку 23, у відповідних журналах, листках-розшифровках або в машинограмах, які їх замінюють, у розрізі видів цих виробництв. Фактичні витрати на будівельно-монтажні роботи групуються за статтями витрат, що визначені Методичними рекомендаціями з формування собівартості будівельно-монтажних робіт від 16 лютого 2004 р. № 30. Витрати основної діяльності будівельної організації можуть групуватись за такими статтями калькулювання: а) прямі статті калькулювання витрат: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; експлуатація будівельних машин та механізмів; відрахування на соціальні заходи; інші прямі витрати; б) непряма стаття калькулювання витрат: загальновиробничі витрати. Прямі витрати щомісячно визначаються та відносяться на окремі об'єкти калькулювання за прямою ознакою на підставі первинних облікових документів.

Первинні документи складаються в момент здійснення операцій, а якщо це неможливо, то безпосередньо після їх закінчення. Узагальнення загальновиробничих витрат здійснюється на субрахунку 912

«Загальновиробничі витрати». З кредиту цього субрахунку вони списуються у дебет субрахунку 231 «Основне виробництво» та включаються у собівартість за договором підряду. Базою розподілу загальновиробничих витрат можуть бути: сума усіх прямих витрат на виконання будівельно-монтажних робіт; сума прямих витрат на оплату праці на виконання будівельно-монтажних робіт; трудозатрати на виконання будівельно-монтажних робіт (нормативні або фактичні); відпрацьований на будівництві об'єкта будівельними машинами і механізмами час тощо.

Не включаються до собівартості будівельно-монтажних робіт за договором підряду витрати, пов'язані з операційною діяльністю будівельної організації (витрати періоду): адміністративні витрати; витрати на збут; інші операційні витрати; витрати на утримання не задіяних для виконання договору підряду будівельних машин, механізмів та інших необоротних активів. Зазначені витрати відображуються у складі витрат того звітного періоду, в якому були здійснені.

Адміністративні витрати (витрати, спрямовані на обслуговування та управління будівельною організацією) можуть бути визнані витратами за договором підряду, якщо:

а) ці витрати безпосередньо пов'язані з виконанням цього договору підряду; б) окреме відшкодування цих витрат за умовами цього договору підряду покладено на замовника. У таких випадках зазначені витрати включаються до вартості будівельномонтажних робіт за договором підряду з використанням бази розподілу витрат, обраної будівельною організацією. Групування витрат за елементами здійснюється з метою визначення загальних обсягів матеріальних, трудових та інших ресурсів, що використовуються будівельною організацією в операційній діяльності. Групування та облік операційних витрат за елементами застосовується будівельною організацією під час складання фінансової звітності «Звіт про фінансові результати» (форма № 2).

Витрати операційної діяльності будівельної організації групуються за такими економічними елементами: матеріальні витрати; витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; амортизація; інші операційні витрати.

Стан розвитку житлового будівництва характеризує соціально-економічний стан держави і тому, враховуючи масштаби попиту на виробництво продукції в цій підгалузі будівництва, потребує виваженого і обґрунтованого підходу до його фінансування. Питання фінансування будівництва є достатньо гострим для України. Нині розроблено і затверджено ряд документів, що регламентують правила залучення та використання коштів населення і ресурсів фінансових установ в процесі житлового будівництва. Серед них можна виділити: Закон України «Про інститути спільного інвестування», Закон України «Про іпотеку», Закон України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю», Закон України «Про іпотечні облигації».

Прийняті правові та нормативні акти дозволили розробити та реалізувати механізми фінансування житлового будівництва за різними схемами залучення кредитних ресурсів та коштів фізичних та юридичних осіб, що позитивно вплинуло на розвиток житлового будівництва. В Україні найпоширенішими фінансовими посередниками є банки. Однією з їхніх функцій є мобілізація заощаджень населення і спрямування їх на інвестування житла через створення фондів фінансування будівництва. Учасниками такого процесу є управитель, забудовник та довіритель. Регістром обліку виконаних будівельно-монтажних робіт у натуральній та у вартісній формі є журнал обліку виконаних робіт (№ КБ-6). Дані журналу обліку є підставою для складання первинних облікових документів у будівництві (форма № КБ-2в «Акт приймання виконаних підрядних робіт» та форма № КБ-3 «Довідка про вартість виконаних робіт та витрати»), які використовуються для розрахунків із замовником за виконані підрядні роботи у будівництві. Виконані роботи, які не прийняті замовником і не оформлені зазначеними актами називаються незавершеним виробництвом.

У будівництві реалізованою вважається продукція, яка, згідно з даними актами, передана замовнику, незалежно від її оплати (метод нарахування). В окремих випадках (якщо будівництво здійснюється за рахунок бюджетних коштів) обсяг реалізації і доходи від неї можуть визначатися за касовим методом в момент оплати переданих замовнику будівельно-монтажних робіт [43].

Для обліку доходів від будівельного контракту Планом рахунків передбачено субрахунок 70.3 «Доход від реалізації робіт і послуг». Для обліку розрахунків з замовниками використовується рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками». У разі здавання БМР складаються бухгалтерські записи: Д-т 36 К-т 70.3 – на загальну договірну (контрактну) вартість виконаних і переданих замовникам БМР, включаючи суми отриманих претензійних і заохочувальних виплат за будівельними контрактами; Д-т 70.3 К-т 64.1 – нарахування ПДВ, якщо виконані роботи не звільнені від даного податку. Особливості виникають у разі ведення обліку з урахуванням ступеня завершеності робіт за будівельним контрактом. Визнаний дохід за договором підряду без суми непрямих податків відображається за Дебетом субрахунку 238 «Завершені етапи по незакінчених будівельних контрактах» і Кредитом субрахунку 239 «Проміжні рахунки» рахунку 23 «Виробництво» [47]. Після завершення договору підряду сальдо на зазначених субрахунках списується зворотною кореспонденцією субрахунків. Якщо сума проміжного рахунку за звітний період перевищує суму визнаного в цьому періоді доходу за договором підряду без суми непрямих податків, то різниця відображається за дебетом рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» і кредитом субрахунку 239 «Проміжні рахунки», в іншому разі зазначений запис виконується способом сторно. Облік в будівельній галузі це складний процес, який містить специфічні методики обліку.

Розділ 2.2 Організація бухгалтерського обліку ДП НДІБК

Дипломне дослідження здійснено на базі Державного підприємства «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій».

Адреса підприємства Київ 03037, вулиця Преображенська 5/2
ЗКПО 02495431

Форма власності – державне підприємство.

Основний вид діяльності 72.19 Дослідження та експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук.

Державне підприємство «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій» - надалі підприємство засновано на державній формі власності.

Метою діяльності відповідно до статуту ДП «НДІБК» є забезпечення економічних інтересів держави, науково-технічного розвитку будівництва, надійності і безпечного стану будівельних об'єктів задоволення потреб установ та підприємств будь якої форми власності в роботах та послугах у сфері досліджень, проектування та будівництва, у виробництві будівельних матеріалів і конструкцій, підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації, створенні умов для підвищення конкурентоспроможності будівельної продукції, а також одержання прибутку від усіх видів діяльності, дозволених законодавством.

Основні напрями діяльності підприємства:

Визначення перспективних напрямів науково-технічного розвитку будівельного комплексу у різних галузях економіки;

Комплексне виконання науково-дослідних робіт, надання експертних, проектних, випробувальних та виробничих послуг юридичним та фізичним особам щодо створення та експлуатації будівельних об'єктів, включно об'єктами атомної енергетики;

Створення та вдосконалення нормативної бази в будівництві, промисловості будівельних матеріалів;

Розвиток теорії та створення програмного забезпечення для розрахунку та конструювання будівельних конструкцій масового та унікального використання;

Розробка, дослідження, випробування та впровадження будівельних конструкцій, враховуючи питання енергозбереження та підвищення надійності, у тому числі для застосування в складних інженерно-геологічних та сейсмічних умовах;

Виконання науково-технічних робіт у сфері будівництва, а саме: - проведення інженерно-вишукувальних робіт, розробка проектнокошторисної документації для будівництва, реконструкції та реставрації об'єктів, здійснення науково-технічного супроводу реалізації проектів; - участь у проектуванні та будівництві об'єктів ядерної енергетики, в тому числі сховищ для захоронення радіоактивних відходів, включаючи об'єкти, що розташовані на майданчиках (у сховищах - здійснення науково-технічного супроводу будівельної діяльності в атомній енергетиці, в т.ч. на об'єкті «Укриття» Чорнобильської АЕС; науково-технічний супровід (будівельних об'єктів підвищених рівнів небезпеки й відповідальності та технічної складності; - розробка заходів щодо забезпечення надійності будинків і споруд, оцінка технічного стану та ресурсу будівельних конструкцій; - обстеження технічного стану, оцінка експлуатаційної придатності, паспортизація будинків і споруд; - проведення енергетичного аудиту, енергетичної сертифікації та маркування будівель, споруд, будівельних конструкцій та виробів; - розробка засобів захисту та підвищення акустичного опорядження житлових, громадських, у тому числі спеціалізованих театральних, музейних, архівних, виробничих та інших об'єктів; - оцінка та вдосконалення теплотехнічних якостей огорожувальних конструкцій; - дослідження вогнестійкості будівельних конструкцій; - розробка методів та заходів захисту будівельних конструкцій від корозії; - діяльність у сфері інжинірингу; геодезичний контроль за будівництвом.

Здійснення координації та виконання робіт щодо будівництва та захисту будинків, споруд, територій у складних інженерно-геологічних і сейсмічних умовах, запобігання аваріям будівельних об'єктів та ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій. Науково-технічна допомога виробництву через: - Розробку нових типів будівельних конструкцій і виробів та виконання будівельно-монтажних робіт; - Виготовлення та реалізація, головних зразків і дрібнооптових промислових партій засобів випробувань будівельних конструкцій; - вирішення питань з геотехніки, у тому числі підсилення основ будинків і споруд;

Розробка методів та обладнання для відновлення експлуатаційних якостей будинків та споруд, у тому числі ліквідації осідань і кренів;

Розробка виготовлення та реалізацію нестандартизованого технологічного устаткування для будівельного виробництва;

Випробування та сертифікацію будівельних конструкцій, виробів та матеріалів з метою підтвердження їх відповідності; Створення методів, автоматизованих систем та засобів випробувань, досліджень і моніторингу технічного стану будівельних конструкцій та її метрологічне забезпечення. Виконання досліджень щодо економічної ефективності науково-технічної діяльності у будівельній галузі, будівельних конструкцій та ціноутворення.

Виконання науково-технічної експертизи: - Науково-технічної продукції, у тому числі проектних, науково-дослідних та Дослідно-конструкторських робіт, науково-технічних програм та проектів; - технічного стану будівельних об'єктів на всіх етапах життєвого циклу, Тому числі об'єктів незавершеного будівництва та у складі цілісних майнових комплексів; - причин аварій на будівельних об'єктах;

Наукових праць (рукописи, доповіді, монографії, посібники та інше); - дисертаційних робіт, науково-технічної документації на винаходи та раціоналізаторські пропозиції; - інші продукції наукової та науково-технічної

діяльності, що потребує проведення експертизи. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру.

Маркетингові та патентно-інформаційні дослідження. Проведення науково-технічних конференцій, науково-практичних семінарів та семінарів з підвищення кваліфікації працівників будівельній галузі за напрямками діяльності. Видання наукових збірників, монографій, журналів та інших інформаційних матеріалів, що відносяться до діяльності підприємства. Міжнародне науково-технічне співробітництво, а саме: - участь у роботі міжнародних організацій, асоціацій, товариств та ін.; - проведення спільних наукових досліджень, науково-технічних і технологічних розробок на засадах Кооперації, науково-технічних програм, тому числі за координаційними угодами; - виконання робіт, передбачених угодами, однією зі сторін яких є організація іноземної держави або міжнародна організація; - спільні дослідження та розробки в міжнародних колективах спеціалістів, міжнародних інститутах. Підприємство самостійно організовує роботу з питань статутного спрямування, здійснює свою діяльність на засадах госпрозрахунку, самофінансування. Підприємство здійснює підприємницьку діяльність, формує програми діяльності, вибирає постачальників та споживачів продукції, робіт та послуг, встановлює ціни відповідно до законодавства.

Підприємство має багато відзнак та нагород таких як:

- національний диплом «Краще підприємство України»;
- національна незалежна бізнес-нагорода «Вибір України 2018»;
- ювілейний національний кубок «Лідер України»;
- відзнака «За комерційний престиж» Київської торгово-промислової палати;
- всесвітня премія якості XXI ст.;
- міжнародний приз за комерційний престиж, та інші нагороди та відзнаки.

Забезпечення ефективного функціонування підприємств в умовах трансформації економіки України потребує нових підходів до формування системи управління. Важливого значення для реалізації цих процесів набуває організація обліку і звітності. Реформа бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні зумовлює необхідність реформування обліково-аналітичних процесів на вітчизняних підприємствах.

У системі економічних відносин великого значення набуває сукупність заходів, спрямованих на забезпечення та покращення управління господарською діяльністю. Невід'ємною складовою господарської діяльності суспільства протягом тривалого історичного розвитку є бухгалтерський облік, завдяки якому формується інформація для управління нею. Удосконалення та різноманіття господарської діяльності сприяли розвитку бухгалтерського обліку, розширенню його функцій і завдань. В загальному організація – це один із найбільш відповідальних етапів створення підприємства та підготовки його до ефективної діяльності. Для того, щоб процес організації бухгалтерського обліку відбувся, потрібно щоб власник підприємства застосував заходи, які були б направлені на забезпечення реєстрації фактів господарського життя, їх узагальнення з метою отримання необхідної інформації для складання звітності та прийняття управлінських рішень.

Організація обліку – це прерогатива засновника (керівника), ведення обліку – це виключно обов'язки бухгалтера. Він повинен дотримуватися при цьому застосування узгодженої із засновником методології та технології обліку фактів господарського життя для складання фінансової звітності за діючими стандартами обліку. Відповідальність при цьому покладається внутрішнім нормативним актом на бухгалтерську службу. Це може передбачатись в Положенні про бухгалтерську службу підприємства, Статуті, спеціальному наказі, контракті з головним бухгалтером тощо [49].

На підприємстві обов'язки ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності покладено на фінансово-економічний відділ. Відповідальність за

бухгалтерський облік і вчасно подану звітність покладено на головного бухгалтера підприємства. В планово-фінансовий відділ налічує 6 осіб(головний бухгалтер, заступник головного бухгалтера, економіст, три бухгалтера).

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації. Успішне ведення бухгалтерського обліку на підприємстві великою мірою залежить від вдало вибраної форми обліку та належної організації роботи бухгалтерії як структурного підрозділу підприємства, організаційна форма побудови обліку на підприємстві визначається його особливостями, територіальним розміщенням його структурних підрозділів, чинною системою контролю та звітності. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємствах та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності покладається за Законом на керівника (власника) підприємства.

Основні завдання бухгалтерського обліку відображено на рис. 2.1.

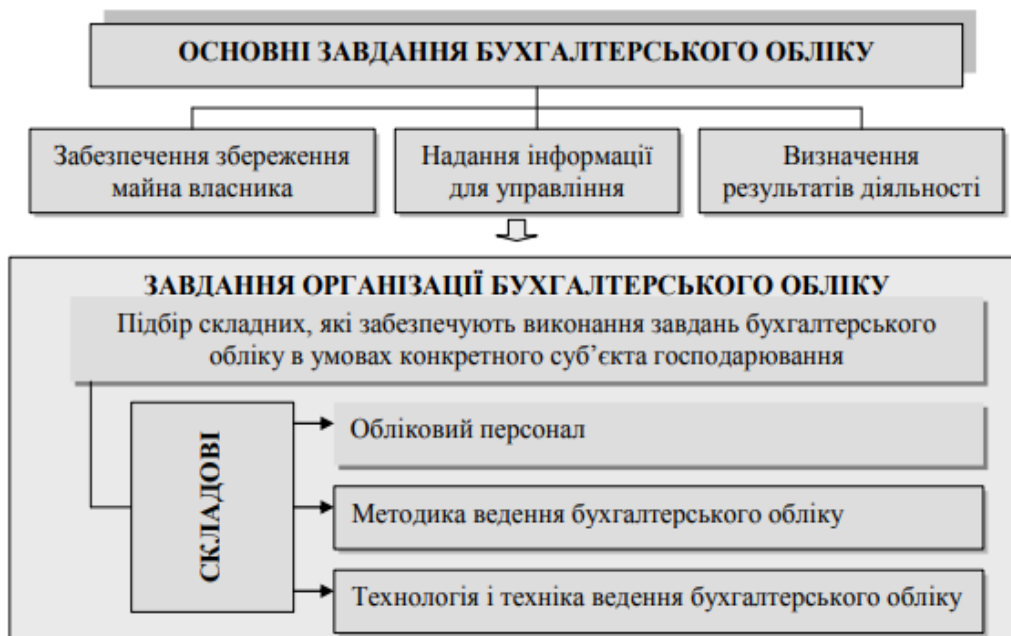

Рис. 2.1. Основні завдання бухгалтерського обліку

Організація бухгалтерського обліку та відповідальності за нього, вимоги визначені у Законі України від 16.07.99 р. № 996-XIV „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” стаття 8 у п.2., де визначено, що питання організації бухгалтерського обліку перебувають у компетенції власника або виконавчого органу чи посадової особи відповідно до законодавства та установчих документів; п.3 – відповідальність за його організацію та забезпечення відповідного ведення первинних документів, звітності, їх збереження на протязі 3-х років несе власник, виконавчий орган чи посадова особа, яка здійснює ці операції. Керівник підприємства зобов’язаний створити необхідні умови для правильного та своєчасного ведення бухгалтерського обліку та організувати ці роботи. Для цього необхідно забезпечити виконання усіма підрозділами та їх працівниками правомірних вимог щодо документації та її обробки, згідно зі статтею 9 Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність” та Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, що затверджене Наказом МФУ № 88 від 24.05.1995р. зі змінами та доповненнями [49].

Податковий облік доходів і витрат ведеться платником податку на підставі документально підтверджених даних із застосуванням відповідних правил і форм обліку. Предметом податкового обліку виступає діяльність підприємства, в результаті якої у платника податків виникають зобов’язання щодо обчислення та сплати податків. У податковому обліку застосовується кілька методів: касовий метод; метод нарахувань; метод першої події, інші.

Розділ 2.3 Податковий облік та аналіз розрахунків з бюджетом ДП ДНДІБК

Відповідно до закону України про Закон України Про систему оподаткування Розділ II, ст. 13-15, на основі первинних документів та облікових записів, підприємство ДП «ДНДІБК» є платником наступних платежів до бюджету:

- Податок на прибуток
- Податок на доходи фізичних осіб
- Податок на додану вартість
- Єдиний соціальний внесок
- Військовий збір
- Податок на землю

Бухгалтерський облік за податками і платежами здійснюється на 64, 65 згідно з наказом про облікову політику підприємства введені субрахунки для обліку за окремими видами податків:

- 6413- податок на прибуток
- 6411-ПДФО
- 6412 ПДВ
- 642 військовий збір
- 6415 податок на землю
- 651 ЄСВ

Основним видом діяльності є дослідження та експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук.

Доходи за виконані проектні роботи обліковуються на субрахунку 703 "Дохід від реалізації робіт і послуг". Сума доходу підприємства відображається так: дебет рахунку 36 "Розрахунки з покупцями та замовниками" і кредит субрахунку 703. За дебетом субрахунку 703 відображають суму податкового

зобов'язання з податку на додану вартість та списання у порядку закриття на рахунок 79 "Фінансові результати".

До складу основних загальновиробничих витрат включають затрати на управління, організацію та виконання проектно-дослідних робіт, прямих витрат на оплату праці.

На рахунку 68 ведеться облік за «Розрахунки за авансами одержаними» за виконані проектні та науково-дослідні роботи.

Рахунок 94 «Інші витрати операційної діяльності» призначений для обліку витрат операційної діяльності підприємства ДП «ДНДІБК»

На рахунку 98 ведеться облік суми витрат з податку на прибуток, яка складається з поточного податку на прибуток з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу і визначається відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток.

За дебетом рахунку відображається нарахована сума податку на прибуток, за кредитом - включення до фінансових результатів на рахунку 79.
: <https://kodeksy.com.ua/buh/plan-rahunkiv/class-9/rahunok-98.htm>

Облік податку на доходи фізичних осіб

Облік з податку на доходи фізичних осіб ведеться на основі первинних документів з обліку заробітної плати (наказів, договорів і т.п.), розрахункових відомостей та інших документів. Базова ставка податку 18%.

Аналіз рахунку 6411 наведено у таблиці 2.3

Таблиця 2.3

Аналіз рахунку 6411 ПДФО за 2021 рік

Счет	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
6411		97 503,74	36 094 695,15	36 510 577,41		513 386,00
Итого		97 503,74	36 094 695,15	36 510 577,41		513 386,00

Розроблено на основі даних підприємства

Дані обліку відображаються у формі «Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску», податок перераховується до бюджету. Звіт в електронному вигляді подається до ДПС у Солом'янському районі.

Податок на додану вартість

Для відображення операцій з податку на додану вартість на підприємстві застосовують субрахунок 6412.

Облік ведеться на основі отриманих і виданих податкових накладних.

Базова ставка податку 18%, існують виконані роботи звільненні від оподаткування згідно з чинним законодавством України. Підприємство використовує касовий метод для обліку операцій з податку на додану вартість. Дані обліку 6412 наведені у таблиці. Підприємство використовує касовий метод обліку ПДВ. Термін подачі декларації з ПДВ на 40 день після звітного періоду.

Таблиця 2.4

Аналіз рахунку 6412 ПДВ

Счет	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
6412		446 640,99	70 138 117,83	70 605 341,94		913 865,10
Итого		446 640,99	70 138 117,83	70 605 341,94		913 865,10

Розроблено автором на основі даних підприємства

Податок на прибуток

Для ведення обліку з податку на прибуток на підприємстві застосовують субрахунок 6413. Аналіз рахунку 6413 за 2020 рік наведено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз рахунку 6413 за 2021 рік

Счет	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
6413	627 704,72		2 304 663,77	3 501 849,03		569 480,54
<...>				1 933 767,03		
13.3 Авансові внески при виплаті дивидентів			335 699,51	269 571,00		
13.7 Авансові внески згідно п. 57.1 та п.2 підрозділу 4 розділу XX НК			115 759,00	205 628,00		
16.1 Авансові внески згідно п. 57.1 та п.2 підрозділу 4 розділу XX НК			32 357,00			
16.2 Авансові внески при виплаті дивидентів			665 778,26	260 276,00		
Податок на прибуток			40 000,00			
Податок на прибуток			1 115 070,00	832 607,00		
Итого	627 704,72		2 304 663,77	3 501 849,03		569 480,54

Розроблено на основі даних підприємства

Податок на землю та інші податки та збори

Облік податку на землю та за іншими платежами ведеться на рахунку 6415.

При поданні першої декларації (фактичного початку діяльності як платника плати за землю) разом з нею подається витяг із технічної документації про нормативну грошову оцінку земельної ділянки, а надалі такий витяг подається у разі затвердження нової нормативної грошової оцінки землі.

Таблиця 2.6
Аналіз рахунку 6415

Счет	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
6415		50 697,90	4 215 589,12	4 237 519,05		72 627,83
<...>			95 483,80	95 483,80		
Екологічний податок		1 052,38	6 863,22	5 810,84		
Збір за спец.вик.вод		516,40	25 042,82	28 316,69		3 790,27
Податок на землю		48 029,83	4 085 158,79	4 105 966,52		68 837,56
Туристичний збір		1 099,29	3 040,49	1 941,20		
Итого		50 697,90	4 215 589,12	4 237 519,05		72 627,83

Розроблено на основі даних підприємства

Військовий збір

Для відображення операцій з військового збору на підприємстві застосовують субрахунок 642.

Облік ведеться в розрахункових відомостях з заробітної плати, ставка податку 1,5%. Аналіз рахунку 642 наведено в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7
Аналіз рахунку 642 за 2021 рік

Счет	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
642	187 442,71		5 149 644,42	5 394 078,22		56 991,09
Адміністративний збір			4 540,00	4 540,00		
Військовий збір		16 604,79	666 419,15	649 814,36		
Військовий збір	0,01		2 400 526,32	2 457 517,42		56 991,09
Військовий збір з оренди квартири			1 607,93	1 607,93		
Научная пенсия	204 047,49		2 076 551,02	2 280 598,51		
Итого	187 442,71		5 149 644,42	5 394 078,22		56 991,09

Розроблено на основі даних підприємства

Єдиний соціальний внесок

Для відображення операцій з єдиного соціального внеску використовується рахунок 651. Розрахунок входить до об'єднаної звітності і відображається у формі «Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого

(сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску».

Таблиця 2.8

Аналіз рахунку 651 за 2021 р.

Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
651		467 436,03	9 826 370,00	10 156 033,88		797 099,91
Разом		467 436,03	9 826 370,00	10 156 033,88		797 099,91

Розроблено на основі даних підприємства

Загальні відомості по нарахуванню, обліку і сплаті податків відображені в оборотно-сальдовій відомості по рахунку 64 в таблиці 2.9/

Таблиця 2.9

ДП «ДНДІБК»
Оборотно-сальдова відомість по рахунку 64 за 2021 р.

Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
64		869 948,90	34 488 532,41	34 955 982,66		1 337 399,15
641		1 381 166,67	16 314 225,13	17 047 409,79		2 114 351,33
6411		95 022,88	5 249 026,41	5 418 739,59		264 736,06
6412		1 155 830,25	10 060 643,72	10 545 668,22		1 640 854,75
6413		53 900,51	144 000,00	222 873,65		132 774,16
6415		147 509,33	860 555,00	860 128,33		147 082,66
64151	71 096,30				71 096,30	
642		26 111,03	442 861,27	451 221,29		34 471,05
643	796 871,09		15 520 095,44	15 311 031,98	1 005 934,55	
6431	797 509,64		5 687 695,22	5 479 924,96	1 005 279,90	
6432		-51,14	9 832 400,22	9 831 107,02		-1 344,34
6435		689,69				689,69
644		259 542,29	2 205 678,73	2 140 647,76		194 511,32
6441		667 763,25	972 881,26	918 902,23		613 784,22
6442	408 220,96		1 232 797,47	1 221 745,53	419 272,90	
645			5 671,84	5 671,84		
Разом		869 948,90	34 488 532,41	34 955 982,66		1 337 399,15

Розроблено на основі даних підприємства

У таблиці 2.10 відображені показники по нарахуванню податків підприємства за 2021 рік.

Таблиця 2.10

ДП «ДНДІБК»

Нарахування податків за 2021 рік

№ з/п	Найменування податку	Основна ставка податку	Нараховано податку	Відображення у податковій звітності
1	Податок на прибуток (6413)	18%	222873,65	Декларація на прибуток підприємства
2	ПДФО (6411)	18%	5418739,59	«Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску».
3	Єдиний соціальний внесок	22%	10156033,88	«Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум

				нарахованого єдиного внеску».
4	Податок на додану вартість (6412)	20%	10 545668,22	Податкова декларація з податку на додану вартість
5	Військовий збір (642)	1,5%	451 221,29	«Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску».
6	Податок на землю (6415)	1%	860 128,33	Податкова декларація з плати на землю
	Нараховано:		26794536,63	

Розроблено автором на основі даних підприємства

ДП «ДНДІБК» відповідно до оборотно-сальдової відомості за 2021 рік було нараховано платежів на суму 26794536,63грн.

Висновки 2 розділу

У 2 розділі досліджено особливості обліку і оподаткування в будівельній галузі.

Будівництво може відбуватися підрядним і господарським способом. Особливістю обліку і розрахунків є проектно-кошторисна документація, яка містить проектне завдання, зведений кошторис, кошторис будівництва.

Досліджено організацію обліку і оподаткування з нарахування і сплати податків Державного підприємства «ДП ДНІБК».

Бухгалтерський облік ведеться на рахунках 64, 65, а також на відповідних субрахунках.

Податкова звітність подається в строки в електронному вигляді до податкової інспекції.

Внесена пропозиція щодо зміни програмного забезпечення.

Проведено аналіз розрахунків з бюджетом.

Відповідальність за правильність нарахування податків, своєчасну сплату та звітування покладено на головного бухгалтера.

Розділ 3. Аналіз та удосконалення розрахунків з бюджетом на підприємствах будівельної галузі.

3.1. Аналіз розрахунків платежів до бюджету України на підприємствах будівельної галузі

Надходження платежів, які контролюються ДПС, становлять вагому частку доходів Зведеного бюджету України – 59,8 відсотка.

Зокрема, надходження (сальдо) до Зведеного бюджету України у 2021 році становлять 993,2 млрд грн, що на 145,2 млрд грн, або на 17,1 відсоток, більше 2020 року.

До державного бюджету надійшло (сальдо) 652,1 млрд грн, що на 84,7 млрд грн, або на 14,9 відс. більше ніж за 2020 рік.

Надходження (сальдо) платежів до загального фонду державного бюджету становлять 614,4 млрд грн, до спеціального – 37,7 млрд гривень.

Індикативні показники Мінфіну (загальний фонд державного бюджету) перевиконано на 3,1 відс., додатково до бюджету надійшло 18,4 млрд гривень.

У повному обсязі виконано завдання Мінфіну з:

- податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування (сальдо) – 102,7 відс. (+ 4,0 млрд грн);

- податку на прибуток підприємств – 101,2 відс. (+ 1,8 млрд грн);

- рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення – 126,9 відс. (+ 11,3 млрд грн);

- акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) – у 2,1 раза (+ 7,7 млрд грн) тощо.

З початку року платникам податків на рахунки відшкодовано 159,7 млрд грн податку на додану вартість.

До місцевих бюджетів надходження платежів становили 341,2 млрд грн.

Темп росту надходжень до 2020 року становить 121,6 відсотків (+ 60,5 млрд гривень).

Надходження єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок) становлять 349,0 млрд гривень. Порівняно з 2020 роком надходження єдиного внеску збільшилися на 54,7 млрд гривень.

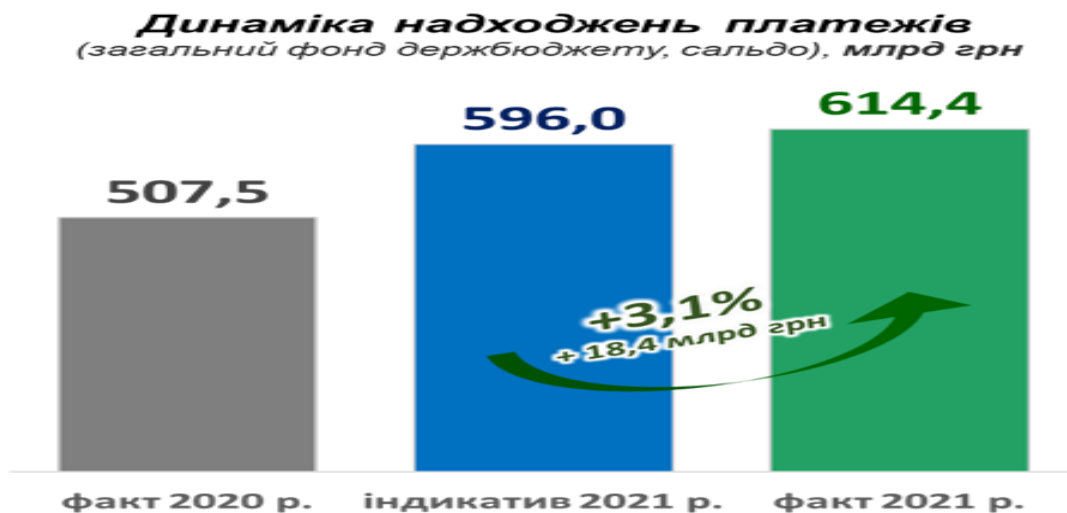

Рис.3.1. Динаміка надходжень платежів до бюджету

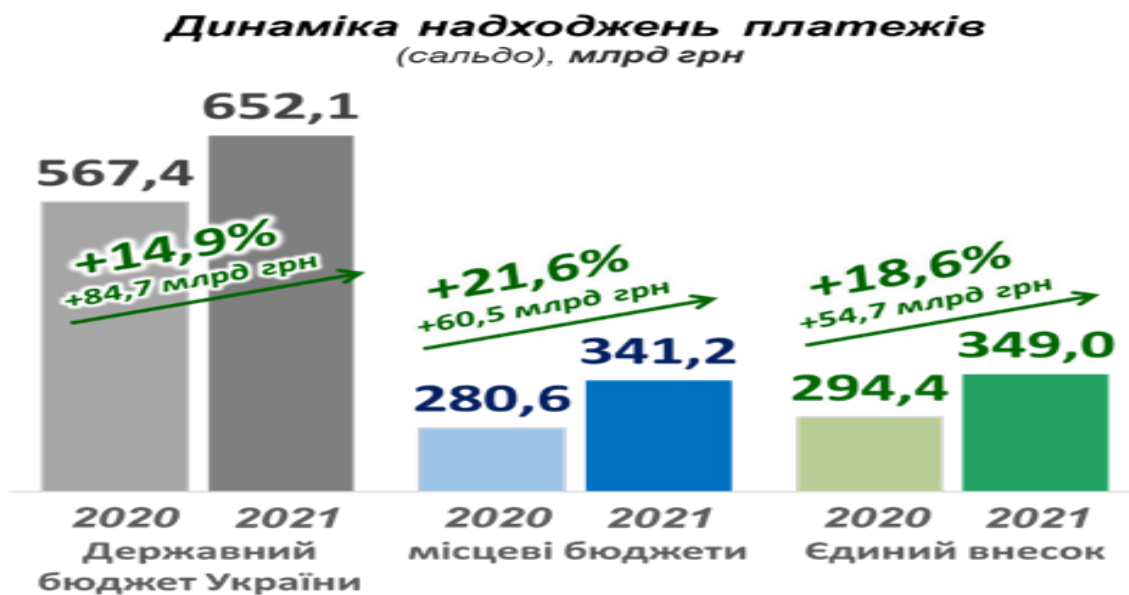

Рис. 3.2. Динаміка надходжень до бюджету (сальдо)

У 2021 році ДПС проведено аналіз будівельної галузі, зокрема платників, які здійснюють будівництво житлових та нежитлових приміщень.

Платниками податку, які здійснюють діяльність у будівельній сфері, за 2020 рік задекларовано доходи в сумі 184,3 млрд грн, нараховано 792,7 млн грн податку на прибуток. Податкова ефективність становила – 0,43 відсотка.

У результаті аналізу встановлено, що великими забудовниками житлової та нежитлової нерухомості використовуються ІСІ для залучення інвестицій від фізичних осіб та як інструмент оптимізації податку на прибуток підприємств.

На обліку в територіальних органах ДПС перебувають 711 ІСІ, які за 2020 рік задекларували 53,9 млрд грн доходу, з якого 27,1 млрд грн звільнено від оподаткування (код пільги 11020303, підпункт 141.6.1 пункту 141.6 статті 146 Кодексу). Пільга з податку на прибуток становила 4,9 млрд гривень.

За рахунок ІСІ забудовники виводять надприбутки за операціями з реалізації нерухомості, інші підприємства – через пасивні доходи (роялті, відсотки) тощо.

Також за результатами проведеного аналізу підприємств будівельної сфери встановлені суттєві розбіжності між показниками декларацій з податку на прибуток та ПДВ щодо відображених обсягів постачання (реалізації), скоригованих на суми отриманих авансів. ДПС організовано роботу територіальних органів ДПС щодо відпрацювання виявлених розбіжностей.

Розділ 3.2. Удосконалення обліку розрахунків за податками та зборами до бюджету

Збалансованість податкової системи держави – один із визначальних чинників її економічного зростання та розвитку бізнесу. Податкову систему України становить сукупність податків, зборів та інших обов'язкових платежів та внесків, які з погляду суб'єкта господарювання є витратами. Таким чином, податкові платежі є об'єктами планування, управління та контролю, незважаючи на те що їх величину жорстко визначено державою. Податкові розрахунки є основним формуючим елементом економічного потенціалу підприємства на основі системи державного регулювання. Саме податкові платежі є суттєвим та впливовим інструментом у регулюванні економічних відносин держави і господарюючих суб'єктів. Їх формування повинно: стимулювати розвиток чогось прогресивного та ефективного, тобто того, чого потребує господарська діяльність; регулювати неузгодженості, які виникають під час розвитку економічного потенціалу держави і суб'єктів бізнесу [51].

Незважаючи на значні доробки науковців у сфері податкових розрахунків, проблема спрощення обліку податкових розрахунків на залишається невирішеною.

Для обробки інформації про здійснені господарські операції необхідно використовувати інформацію, яка стосується бухгалтерських операцій та обліку сплати податків підприємством. Ведення паралельно різних видів обліку значно ускладнює роботу. Кожен із напрямів обліку включає велику кількість інформації щодо специфіки ведення, різні цілі, функції, завдання та методи розрахунку, що призводять до багатьох суперечностей та невідповідностей між ними. Податковий облік узагальнює інформацію для визначення податкової бази за окремими видами податкових платежів із метою складання податкової звітності. Мета податкового обліку – забезпечення повної та достовірної інформації про господарські операції у частині об'єктів оподаткування для складання податкової звітності та своєчасної сплати податків та зборів. Для

визначення кола проблем, що вже отримали дослідження та досліджені частково, нами проведено аналіз останніх досліджень із питань обліку розрахунків за податковими платежами [54].

Таблиця 3.1

Аналіз досліджень щодо питань обліку розрахунків за податками та платежами

	Мета дослідження	Шляхи удосконалення
1	Розробка теоретико-методологічних аспектів формування облікової політики	Запропоновано в Наказ про облікову політику включати розділи: 1. Організація податкового обліку, в якому описати: а) систему оподаткування, види податків, які нараховує і сплачує підприємство; б) спеціальні рахунки і субрахунки для кожного виду платежів і зборів (рах. 64, 70–75, 90–94 та ін.); в) облікові регістри для складання управлінської і податкової звітності спростити форми податкової звітності шляхом виключення даних, які дублюються у інших формах звітності; скоротити до мінімуму (1–2) окремі додатки до податкових декларацій, оскільки вони не несуть суттєвої інформації розподіл обов'язків з обліку податкових платежів здійснювати частково між працівниками бухгалтерської служби
2	Практичні рекомендації з удосконалення форм і змісту податкової звітності	Розробити Наказ про облікову політику та включити окремий розділ «Організація обліку податкових платежів» і сформулювати внутрішні положення про податковий облік. На підприємстві включити до облікової політики такі

		елементи: робочий план рахунків; графік документообігу документів; момент виникнення доходів, витрат, податкового кредиту зобов'язань із ПДВ; комп'ютерне забезпечення (автоматизація обліку) використання раціональної програми з обліку податкових платежів підприємства.
3	Побудова Наказу про облікову політику в частині обліку розрахунків за податковими платежами	у Наказі про облікову політику підприємства мають бути розкриті такі методи та процедури: стан заборгованості за податковими платежами перед бюджетом; суми нарахування та сплати зобов'язань перед бюджетом за податковими платежами; наявність операцій щодо нарахування штрафних санкцій у разі несплати або прострочення
4	Вдосконалення облікової податкової політики на підприємств	включити до Наказу (розпорядження, положення, постанови, рішення) про облікову політику окремий розділ «Організація податкового обліку», де доцільно: розробити внутрішні стандарти податкового обліку, які повинні деталізувати кожен пункт облікової політики за видами податкових платежів; розробити і затвердити перелік документів, які будуть використовуватися для бухгалтерського та податкового обліку згідно з податковим законодавством; установити графік документообігу з відображенням первинних документів, облікових регістрів і податкової звітності, описати рух первинних документів і облікових регістрів для складання податкової звітності; визначити рахунки і субрахунки для кожного виду податкових платежів та вказати методику ведення аналітичного податкового обліку згідно з бухгалтерським; установити механізм

		визначення нарахування зобов'язань до бюджету за кожним окремим податком відповідно до Податкового кодексу України
5	Обґрунтування теоретичних та прикладних положень формування інформації про оподатковуваний прибуток за даними бухгалтерського обліку	структурно деталізувати рахунки доходів та витрат за ознакою виникнення податкових різниць запропоновано алгоритм реєстрації податкових різниць, що передбачає диференціацію коду синтетичного рахунку доходів та витрат за ознакою виникнення податкових різниць. Наприклад, у розрізі рахунку 92 «Адміністративні витрати» можуть бути відкриті субрахунки 921 «Адміністративні витрати, які не призводять до виникнення податкової різниці», 922 «Адміністративні витрати, які призводять до виникнення податкової різниці» (9221 «Збільшують фінансовий результат», 9222 «Зменшують фінансовий результат») доповнити План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських операцій, підприємств та організацій транзитним рахунком 77 «Податкові різниці» з виділенням таких субрахунків: 771 «Податкові різниці, які збільшують фінансовий результат», 772 «Податкові різниці, які зменшують фінансовий результат»
6	Удосконалення обліку податкових платежів	розробити і затвердити облікові реєстри обліку доходів і витрат із податку на прибуток; ПДФО визначити у Наказі рахунки за окремими видами податкових платежів, указати методику ведення аналітичного податкового обліку згідно з бухгалтерським та встановити графік документообігу з відображенням руху первинних документів, облікових реєстрів;

		податкової звітності пропонується скласти «Примітки до податкової звітності», які надаватимуть інформацію про стан обліку податкових платежів
7	Визначення шляхів удосконалення обліку розрахунків з ПДВ	<p>обмеження записів на субрахунках 643 та 644, що пов'язані з виданими та отриманими авансами нарахованими податковими зобов'язаннями та податковим кредитом з ПДВ лише від сум передоплат товарів, які не були відвантажені та отримані за станом на кінець місяця .</p> <p>З метою відповідності назви субрахунків 643 та 644 змісту їх економічної сутності доцільно назву субрахунку 643 «Податкові зобов'язання» визначити як «Податкові розрахунки за податковими зобов'язаннями (за отриманими авансами)»; назву ж субрахунку 644 «Податковий кредит» відповідно змінити на «Податкові розрахунки з податкового кредиту (за виданими авансами)»</p>
8	Удосконалення організаційно-методичних положень обліку розрахунків за податком на прибуток	<p>Удосконалення поточного групування бухгалтерського обліку на підставі відкриття активно-пасивного рахунку, призначеного для відображення відстрочених податкових активів і зобов'язань .</p> <p>Запропоновано реєстр аналітичного обліку податку на прибуток, в якому передбачено систематизацію даних для достовірного і точного відображення податку на прибуток у фінансовій звітності</p>

Розроблено автором

Облік розрахунків із бюджетом є однією з найбільш складних, трудомістких, і відповідальних ділянок у бухгалтерському обліку. Проблеми, які виникають під час визначення об'єкта оподаткування, документального та

облікового відображення, нарахування податків, звітування, вимагають постійного вдосконалення як в організаційному, так і в методичному плані. Реалії функціонування підприємств вимагають сучасних шляхів удосконалення організації податкових розрахунків. На нашу думку, доцільно: – здійснювати розрахунок податкового навантаження на фінансовий стан підприємств; – створити відділ податкового планування (для великих платників податків) або ж увести в штат фахівця з податкового планування; – ідентифікувати та оцінювати податкові ризики з використанням карти, матриці та таблиці ранжування податкових ризиків; – ретельно аналізувати договори та складати первинну документацію, які мають безпосередній вплив на податкові наслідки. [54].

Розділ 3.3 Податкові реформи в Україні для сприяння бізнесу під час воєнного стану.

З метою найбільшого сприяння бізнесу під час війни Держава запровадила військову податкову реформу на час воєнного стану.

Верховна Рада України ухвалила Закон України від 15.03.2022 р. № 2120-IX "Про внесення змін до Податкового кодексу України й інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану" (надалі — "Закон №2120-IX"), яким передбачено низку змін до податкового законодавства на період воєнного стану [55].

1. Введено 2% податок з обороту замість податку на прибуток і ПДВ

Так званий "податок з обороту" є нічим іншим, ніж можливістю юридичним та фізичним особам, з річним оборотом до 10 млрд. грн. перейти на третю групу спрощеної системи оподаткування. При цьому, обмеження щодо кількості працівників не застосовуватиметься.

Не зможуть скористатися "податком з обороту" організатори азартних ігор, валютні обмінники, виробники, експортери, імпортери і продавці підакцизної продукції, особи, які видобувають та постачають корисні копалини, частина фінансових установ, а також відокремлені підрозділи неплатників єдиного податку і нерезиденти.

Відповідна можливість сплачувати єдиний податок буде діяти з 1 квітня 2022 року до припинення або скасування воєнного стану на території України.

Для переходу на податок з обороту (спрощену систему оподаткування) достатньо буде подати до керівного органу за місцем реєстрації відповідну заяву до останнього числа місяця, що передує періоду переходу.

Ставка податку становитиме 2% від доходу платника податків. Звітним періодом буде календарний квартал, за який буде подаватися звітність з вказівкою помісячного доходу. Щомісяця до 15 числа необхідно буде сплатити

авансовий внесок за підсумками попереднього місяця. Розрахунок податкових зобов'язань за квартал здійснюватиметься з урахуванням сплачених авансів.

Анулювати реєстрацію платником ПДВ не потрібно. Платники єдиного податку третьої групи на період воєнного стану просто звільнятимуться від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з податку на додану вартість з операцій з постачання товарів, робіт і послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України.

1. ФОПи 3 групи отримали право не сплачувати єдиний податок.

Платники єдиного податку третьої групи отримали зниження ставки, то платники першої та другої груп отримали право єдиний податок не сплачувати. Умов щодо відсутності доходу для такої несплати не встановлено, однак за наявності можливості, держава, звичайно, буде очікувати відповідні платежі від ФОПів.

3. Знижено акциз і ПДВ на пальне

Законом №2120-ІХ зменшено ставки акцизного податку щодо бензинів моторних, скрапленого газу та бутану до розміру 0 євро за 1 000 літрів. Більше того, на період дії правового режиму воєнного стану чи надзвичайного стану не вважаються реалізацією пального операції з фізичного передавання (відпуску, відвантаження) пального на митній території України, що здійснюються у зв'язку з примусовим відчуженням або добровільним передаванням пального для потреб оборони чи як гуманітарну допомогу. Унаслідок таких операцій не застосовуватиметься і норма щодо виникнення податкового зобов'язання щодо втраченого підакцизного товару. Також встановлюється ПДВ за ставкою 7% щодо операцій з імпорту та реалізації пального, на яке встановлено ставку акцизного податку в розмірі 0 євро, а також нафти або нафтопродуктів сирих, одержаних із бітумінозних порід (мінералів), що класифікуються за кодами УКТ ЗЕД 2709 00 10 00 та 2709 00 90 00.

4. На період воєнного стану податковий кредит можна буде формувати без реєстрації податкової накладної

Платники ПДВ у випадку відсутності зареєстрованої податкової накладної зможуть додавати до складу податкового кредиту суми на підставі наявних у платника первинних (розрахункових) документів.

Однак, протягом 6 місяців після скасування дії воєнного стану платники зобов'язані забезпечити реєстрацію усіх податкових накладних.

5. Операції з передавання товарів / послуг на потреби оборони не будуть оподатковуватися ПДВ

Законом №2120-ІХ передбачено, що не є постачанням товарів і послуг передавання / надання товарів або послуг на потреби оборони.

Більше того, відповідні операції не будуть вважатися використанням активів у неоподаткованих ПДВ операціях, або в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку.

6. Дозволено продавати тютюнові вироби з іноземними акцизними марками

Платникам податків дозволено ввезення і реалізацію тютюнових виробів маркованих марками акцизного податку, які були надруковані за межами митної території України, якщо на офіційному вебпорталі ДПС буде інформація про відсутність можливості забезпечити продаж марок акцизного податку.

Їх облік буде здійснюватися за номерами іноземних марок акцизного податку, які необхідно буде вказати в митній декларації при імпорті. Обіг відповідно маркованих тютюнових виробів дозволено до їх повної реалізації кінцевому споживачу, але не пізніше ніж через три місяці після припинення або скасування воєнного стану.

7. Узгоджено перелік дозволених перевірок бізнесу

Законом №2120-ІХ встановлено мораторій на проведення документальних перевірок правильності нарахування, обчислення і сплати ЄСВ на період дії правового режиму воєнного стану, а також протягом трьох місяців

після припинення або скасування воєнного стану. Водночас, нагадаємо, що Законом України від 03.03.2022 № 2118-ІХ було заборонено проводити податкові перевірки в період воєнного стану. Однак, Законом №2120-ІХ до відповідної заборони внесено зміни: дозволено проводити камеральні перевірки при бюджетному відшкодуванні, а також фактичні перевірки.

Зазначимо, що керівні органи отримали право проводити фактичні перевірки також щодо забезпечення можливості здійснення клієнтами безготівкових розрахунків.

Фактичні перевірки виключені й з переліку заборонених "карантинним мораторієм", дію якого зупинено до закінчення воєнного стану [55].

8. Штрафи за порушення правил проведення розрахункових операцій не застосовуються, а операції через РРО можна проводити офлайн.

Внесеними змінами, на період дії правового режиму воєнного стану дозволено в понад встановлені терміни проводити розрахункові операції, в режимі офлайн із використанням фіскальних номерів із діапазону фіскальних номерів, сформованих фіскальним сервером керівного органу.

Крім того, зупинено заборону на використання програмного реєстратора розрахункових операцій у період відсутності зв'язку між програмним реєстратором розрахункових операцій і фіскальним сервером керівного органу без отриманого в керівному органі діапазону фіскальних номерів.

9. Надано можливість не сплачувати ЄСВ для ФОП і фермерських господарств

З 1 березня 2022 року до припинення або скасування воєнного стану ФОПи, особи, які провадять незалежну професійну діяльність та члени фермерських господарств мають право не нараховувати, не обчислювати та не сплачувати єдиний внесок за себе.

Окрім того, під час періоду мобілізації роботодавці — платники єдиного податку мають право за власним рішенням не сплачувати єдиний внесок за

найманих працівників, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України. Суми єдиного внеску, нараховані та не сплачені роботодавцями сплачуються за рахунок державного бюджету.

10. Майно, що перебуває у податковій заставі може бути вилучено на користь держави за рішенням керівника військово-цивільної адміністрації

Керівники військово-цивільних адміністрацій матимуть право без застосування вимог статті 92 ПК України ухвалювати рішення про вилучення майна, яке перебуває у податковій заставі. При цьому, в разі оплатного вилучення майна такі кошти спрямовуються на погашення податкового боргу платника податків, майно якого було вилучено.

11. Обмеження притягнення до фінансової відповідальності

Штрафи та пеня у зв'язку з порушенням правил нарахування та сплати ЄСВ не будуть застосовуватись на період дії правового режиму воєнного стану, а також протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану.

Від відповідальності за невиконання податкового обов'язку згідно ПК України платники податків були звільнені Законом України № 2118-IX від 03.03.2022. Однак обов'язковою умовою для звільнення від відповідальності є відсутність у платника податків можливості своєчасно виконати свій податковий обов'язок.

12. Зміни щодо благодійної допомоги

Законом №2120-IX встановлено, що благодійна допомога, отримана фізичною особою у зв'язку із бойовими діями чи тимчасовою зміною місця проживання у зв'язку із військовою агресією не буде додаватися до її оподаткованого доходу.

Фізичні особи, які здійснювали пожертвування неприбутковим організаціям зможуть реалізувати право на податкову знижку в розмірі 16%.

ФОПи й особи, що провадять незалежну професійну діяльність зможуть враховувати у витратах господарської діяльності кошти, переказані на потреби оборони.

Зі свого боку, переказування неприбутковими організаціями коштів, майна чи надання послуг для потреб оборони не буде вважатися порушенням щодо фінансування видатків, не пов'язаних із реалізацією мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності.

13. Дозволено не сплачувати плату за землю, екологічний податок і мінімальне податкове зобов'язання

На територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, дозволено не сплачувати екологічний податок за 2022 рік і мінімальне податкове зобов'язання за 2022 та 2023 рік.

14. Дозволено не подавати аудиторський висновок разом зі фінансовою звітністю за 2021 рік до 30 червня 2022 року, для великих підприємств.

Аудиторський висновок і фінансову звітність потрібно буде подати через 3 місяці після завершення воєнного стану [56].

Таблиця 3.2

Податкові реформи в Україні для сприяння бізнесу під час воєнного стану

	Податкові реформи в Україні для сприяння бізнесу під час воєнного стану.
1.	Введено 2% податок з обороту замість податку на прибуток і ПДВ
2.	ФОПи 3 групи отримали право не сплачувати єдиний податок.
3	Знижено акциз і ПДВ на пальне

4.	На період воєнного стану податковий кредит можна буде формувати без реєстрації податкової накладної
5.	Операції з передавання товарів / послуг на потреби оборони не будуть оподатковуватися ПДВ
6.	Дозволено продавати тютюнові вироби з іноземними акцизними марками
7.	Узгоджено перелік дозволених перевірок бізнесу
8.	Штрафи за порушення правил проведення розрахункових операцій не застосовуються, а операції через РРО можна проводити офлайн.
9.	Надано можливість не сплачувати ЄСВ для ФОП і фермерських господарств
10	Майно, що перебуває у податковій заставі може бути вилучено на користь держави за рішенням керівника військово-цивільної адміністрації
11	Обмеження притягнення до фінансової відповідальності
12	Зміни щодо благодійної допомоги
13	Дозволено не сплачувати плату за землю, екологічний податок і мінімальне податкове зобов'язання
14	Дозволено не подавати аудиторський висновок разом зі фінансовою звітністю за 2021 рік до 30 червня 2022 року, для великих підприємств.

Розроблено автором

Зменшуючи податкове навантаження і податкову бюрократію, Держава створює максимально сприятливі умови для українського бізнесу, адже в цей час бізнес, що працює, є запорукою добробуту громадян.

Висновки 3 розділу

Проаналізувавши надходження до державного бюджету України за 2020-2021 рр. ми дійшли до висновків що надходження до державного бюджету України збільшились на 14,9%(84,7 млрд.грн.), до місцевих бюджетів збільшились на 21,6% (60,5 млрд. грн.) з ЄСВ збільшились на 18,6% (54,7 млрд. грн.).

Платниками податку, які здійснюють діяльність у будівельній галузі, за 2020 рік задекларовано доходи в сумі 184,3 млрд грн, та нараховано 792,7 млн. грн. податку на прибуток. Податкова ефективність становила – 0,43 відсотка.

Було проведено аналіз останніх досліджень із питань обліку розрахунків за податковими платежами, та внесені пропозиції щодо удосконалення обліку платежів до бюджету.

Розглянуті були податкові реформи в Україні для сприяння бізнесу під час воєнного стану. Таким чином держава створює максимально-сприятливі умови для українського бізнесу.

Висновки

Організація обліку обов'язкових платежів до бюджету відіграє провідну роль в бухгалтерського обліку та фінансової звітності України.

У роботі були розглянуті процеси обліку, звітності підприємства з платежів до бюджету на прикладі підприємства Державного підприємства «ДП НДІБК».

Відповідно до плану рахунків бухгалтерського обліку для розрахунків з бюджетом використовується 64 рахунок, для ЄСВ 65 .

Облік в будівництві має свої відмінні риси від інших галузей.

Основна відмінність це ведення проектно-кошторисної документації.

В роботі проаналізовано розрахунки з бюджетом ДП «НДІБК», розрахунки проводяться вчасно, звітність подається в установлені терміни.

З метою покращення обліку запропоновано змінити програмне забезпечення на BAS: Будівництво

Для вдосконалення оподаткування з обов'язкових платежів до бюджету слід запровадити наступні кроки:

- спростити форми податкової звітності шляхом виключення даних, які дублюються у інших формах звітності;

- скоротити до мінімуму (1-2) окремі додатки до податкових декларацій, оскільки вони не несуть суттєвої інформації при прийнятті економічних рішень в процесі контролю діяльності підприємства.

Проаналізувавши доходи державного бюджету за останні 5 років встановлено що доходи постійно зростали.

- впровадити в електронному кабінеті розділ Е-аудит для роз'яснення законодавства та допомоги з уникнення помилок в обліку і звітності, на безоплатній основі.

- впровадити диференційовану ставку податку на прибуток підприємств в залежності від обсягу прибутку.

Платниками податку, у будівельній галузі, за 2020 рік задекларовано доходи в сумі 184,3 млрд грн.

Внесені в Законодавство зміни щодо підтримки бізнесу під час воєнного стану повинні максимально-сприяти для підтримки українського бізнесу.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (зі змінами і доповненнями). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
2. Податковий кодекс України зі змінами і доповненнями – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні / Верховна Рада України // Закон № 996-XIV. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
4. Про затвердження Правил застосування Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств. Постанова Верховної ради України від 27 червня 1995 року N 247/95-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/247/95-%D0%B2%D1%80>.
5. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку, затверджене Міністерством фінансів України від 24 травня 1995 р. № 88. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 „Об’єднання підприємства.”. (зі змінами і доповненнями). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG4186.html
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

9. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І.С., Дубовик О.Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
10. Андрущенко В.Л. Податкова система [Електронний ресурс]: навч. посіб / В.Л.Андрущенко. – Київ – 2015. – Режим доступу:// http://culonline.com.ua/Books/Podatкова%20sistema_Andrushenko.pdf.
11. Коптєва Г.М. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посібн. Х.: Видавництво «Підручник НТУ «ХП», 2018. 493 с. 7.
12. Котенко Л. М. Облік і звітність в оподаткуванні: [Навч. посіб.]. Харків: Підручник НТУ «ХП», 2014. 483 с.
13. Атаманчук О. В. Регулююча функція податків та регуляторний потенціал податкової системи / О. В. Атаманчук // Економіка та держава. – 2014. – № 10. – С. 26-29.
14. Атамас П.Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки: 2 вид. Навч. Посіб. / П.Й. Атамас. – К.: Центр навчальної літератури, 2010.- 541 с.
15. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М.Т. Теловата, В.П. Пантелеєв, К.В. Безверхий, О.О. Григорєвська, С.І. Ковач, О.А. Юрченко – К.: НАСОА. 2019. – 506 с.
16. Економічний аналіз за видами діяльності: Навч. посібник. /Н. А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ОНЕУ, Кримполіграфпапір.– 2018. – 181с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7708/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20%D0%B7%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BC%D0%B8%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf>.

17. Нестеренко О. О.. Облік і звітність в оподаткуванні. Опорний конспект лекцій (у структурнологічних схемах) для студентів напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» всіх форм навчання / О. О. Нестеренко, О. В. Топоркова, І. С. Коробкіна. – Х. : ХДУХТ, 2016. – 78 с.

18. Петрик О. А. Аудит оподаткування підприємств : навч. посіб. / О. А. Петрик, Г. М. Давидов, О. Ю. Редько та ін. ; за заг. ред. О. А. Петрик ; передм. Т. І. Єфименко. – К. : ДННУ “Акад. фін. управ ління”, 2012. – 352 с.

19. Шара Є. Ю., Соколовська-Гонтаренко І. Є. Фінансовий облік II: навч. посіб. К. : «Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. 308 с.

20. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ПО ОBOB'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖАХ ДО БЮДЖЕТУ. – Творчий пошук молоді –курс на ефективність : матеріали міжнародної науковопрактичної інтернет-конференції. – Хмельницький, 2020. – 186 с.

21. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система», [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В.– К., 2018. – 171 с.

22. Кулаковська Л.П. Організація і методика аудиту : Навч. посібник/ Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча.- К.: Каравела, 2004.- 568 с. [Електронний ресурс].

– Режим доступу:
https://pidruchniki.com/12331119/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/audit_rozrahunkiv_budzheto

23. Розрахунки з бюджетом. – ПОДАТКИ & БУХОБЛІК СЕРПЕНЬ, 2019/№ 61 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/august/issue-61/article-45763.html>

24. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/>

25. Які бувають види податків? [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://blog.easypay.ua/uk/yaki-buvayut-vidi-podatki/>

26. Власова О.Є. Конспект лекцій з дисципліни «Облік і звітність в оподаткуванні» (для студентів спеціальності 071 – Облік і оподаткування) / О. Є. Власова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 100 с.

27. Задорожний З.В. Податковий облік: Навчальний посібник / З.В. Задорожний, Г.І. Гугул, І.Я. Омецінська. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Тернопіль: ТНЕУ, 2009. – 288 с.

28. Облік і звітність підприємств у системі оподаткування : навч. посіб. / М. І. Бондар, Л. Г. Ловінська, Н. М. Лисенко та ін. ; за заг. ред. М. І. Бондаря, Н. М. Лисенко ; передм. Т. І. Єфименко. – К. : ДННУ “Акад. фін. управ ління”, 2012. – 584 с.

29. Беспала Н.О. Сутність податків та їх роль у механізмі державного управління соціально-економічним розвитком країни / Н.О. Бемпала. // Держава та регіони. – 2009.-№1. - С. 10-15/

30. Петик М.І. Перспективи модернізації податкової системи України в контексті європейської інтеграції / М.І. Петик, Л.А. Саварін // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – С. 271–278.

31. Білецька Г.М. Гармонізація податкового законодавства: українські реалії : [монографія] / Г.М. Білецька, М.В. Кармаліта, М.О. Куц та ін.]. – К.: Алерта, 2012. – 222 с. 5.

32. Унікальна інтерактивна платформа податкових знань Taxlink [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://taxlink.ua/ua/news/paying-taxes2017-orintir-dlja-realnih-reform-chi-fasadnih-zmin-z-nulovim-efektom.htm>

33. Paying Taxes 2016: The global picture [Electronic resource] // World Bank Group and PwC, 2015. – Available at: <https://www.pwc.com/gx/en/payingtaxes-2016/paying-taxes-2016.pdf>

34. Максименко А.В. Податкові реформи та перспективи оподаткування: світова панорама / А.В. Максименко // Економічний аналіз : зб. наук. праць. – 2016. – Т. 24. – № 1. – С. 51–56. 8. European Commission «Taxation trends in the

European Union – Data for the EU Member States, Iceland and Norway» Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. – 308 pp. [Electronic resource]. – Available at: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/5786841/KS-DU-14-001-EN.PDF/7bec4a16-f111-4386-a4b4-8f1087be1063?version=1.0>

35. Біла Л.М. Спільні і відмітні риси податкових систем країн європейського союзу та України / Л.М. Біла // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 6. – С. 656–661.

36. Нагорняк Г. Проблеми податкового регулювання в Україні та шляхи їх вирішення / Г. Нагорняк, Ю. Вовк // Галицький економічний вісник. – 2010. – №2(27). – С. 140–152.

37. Канкава О.А. Реформи податкової системи України в контексті євроінтеграції / О.А. Канкава // Вісник КНЕУ. – 2016. – № 8. – С. 251–256. 12. Леоненко В.О. Перспективи та недоліки впровадження реформ європейської податкової системи в Україні / В.О. Леоненко // Вісник ХНУ. – 2016. – № 11. – С. 28–32.

38. Швець Ю.О. Завальнюк А.О. Податкові реформи в країнах ЄС: переваги, недоліки їх впровадження в податкову систему України

39. Швець Ю. О. Податкові реформи в країнах ЄС: переваги, недоліки їх впровадження в податкову систему України / Ю. О. Швець, А. О. Завальнюк // Європейський вектор економічного розвитку. - 2016. - № 2. - С. 126–134. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ever_2016_2_14.

40. Міжнародний досвід реформування податкових систем: види податків та електронна звітність. Державна податкова служба України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tax.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/mrdosvid/>

41. Особливості будівельного виробництва та організація обліку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://d->

learn.pnu.edu.ua/data/users/7584/import/%d0%a2%d0%b5%d0%bc%d0%b0%204.pdf.

42. Облік витрат будівельної організації. "Дебет-Кредит". - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtk.com.ua/show/3cid0563.html>

43. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України. [Підручник для студ. екон. спец. вищ. навч. закл.] / Н.М. Ткаченко. – [6-те вид.]. – Київ: А.С.К., 2010. – 784 с.

44. Закон України “Про аудиторську діяльність” від 22.04.93. № [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

45. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996-XIV із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

46. Лисенков Ю. М., Біда С. О. Основні нововведення Податкового кодексу України щодо складу податків. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/>.

47. Задорожний З.-М. В., Давидович І. Є., Омецінська І. Я. Облік в підгалузях будівництва : навч. посіб. / З.-М. В. Задорожний, І. Є. Давидович, І. Я. Омецінська. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 148 с.

48. «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій». Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niisk.com/naukovo-tekhn-chna-d-yaln-st/bazov-napryami/>.

49. Гарасим П.М., Приймак С.В., Гарасим М.П. Г.20 Організація обліку і звітності : Навчальний посібник – Львів : «Українські технології», 2012. – 330 с.

50. Звіт Про виконання Плану роботи Державної податкової служби України на 2021 рік. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tax.gov.ua/data/files/266501.doc>.

51. Жиряда Х.В. Вдосконалення обліку податкових розрахунків на підприємствах України / Жиряда Х.В., Савчук Д.Г. // Економіка і суспільство. 2018.

Випуск № 18. С.900-907. URL:
https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/125.pdf.

52. Вороновська К. О. Економічна обґрунтованість податків і зборів у податково-правовому регулюванні. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. 197с. [Електронний ресурс].- Режим доступу:
http://phd.znu.edu.ua/page/dis/07_2019/Voronovska.pdf

53. Кононенко Л.В. Організація обліку і аудиту розрахунків за податками та платежами в умовах використання сучасного інформаційного забезпечення / Кононенко Л.В., Назарова Г.Б., Оришака О.В// Облік, аналіз і аудит. Випуск І-ІІ (77-78). 2020. С. 202-210. Режим доступу:
http://chteiknteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2020/v1_2/17.pdf

54. Лега О.В. Облік розрахунків за податками та платежами: систематизація поглядів. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2021. Вип. 54. С. 259–266. [Електронний ресурс].- Режим доступу:
http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/11301/1/%d0%9b%d0%b5%d0%b3%d0%b0_%d0%a0%d0%be%d0%b7%d1%80%d0%b0%d1%85%d1%83%d0%bd%d1%83%d0%b8_%d0%bf%d0%be%d0%b4%d0%b0%d1%82%d0%ba%d0%b8.pdf.

55. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>.

56. Андрій Реун, 12 основних змін податкової реформи на період воєнного стану.- Фокус. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://focus.ua/uk/opinions/509730-zakon-2120-ix-i-izmeneniya-v-nalogovoe-zakonodatelstvo-na-period-voennogo-polozheniya>.

57. Баранова А.О. Аудит: навчальний посібник / А. О. Баранова, Т. А. Наумова., А.І. Кашперська. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 246 с. [Електронний ресурс].
Режим доступу:

<https://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1720/1/87.%D0%90%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82.pdf>.

58. Аудит витрат діяльності. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidru4niki.com/13470711/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/audit_vitrat_diyalnosti.

59. Голишевська Л.В., Андрущак А.А. Роль фіскальної та регулюючої функції податків в економіці держави. / Л.В. Голишевська, А.А.Андрущак [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/62930.doc.htm

60. Довідка про закон щодо спрощення оподаткування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.novostimira.com.ua/news_10834.html

61. Єфименко Т.І. Податковий кодекс України як перший крок на шляху реформування вітчизняної податкової системи /Т.І. Єфименко// Фінанси України. – 2010. - №12. – С.3-10.

62. Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: навч. посібник. – 2-е вид., перероб. і доп./ Ю.С. Цалко – К.: ЦУЛ, 2012. – 360 с.

63. Цимбал Т.Я. Еволюція поняття „податок”/ Т.Я. Цимбал// Науковий вісник Національної академії ДПС України. – Ірпінь, 2014. – №2(24). – С. 141 – 145.

Додатки

Додаток А

Бухгалтерський баланс . (Звіт про фінансовий стан). Активи

Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан). Активи

Назва показника	Код	2020	2019
Нематеріальні активи	1000	726	757
первісна вартість	1001	1771	1555
накопичена амортизація	1002	1045	798
Незавешані капітальні інвестиції	1005	36	48
Основні засоби	1010	4869	4862
первісна вартість	1011	24861	24017
знос	1012	19992	19155
I.Всього необоротних активів	1095	5631	5667
Запаси	1100	2555	5869
Виробничі запаси	1101	480	855
Незавешане виробництво	1102	1699	4465
Готова продукція	1103	354	321
Товари	1104	22	22
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9698	5359
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	42	2508
з бюджетом	1135	71	0
з внутрішніх розрахунків	1145	804	839
Інші поточна дебіторська заборгованість	1155	2396	641
Гроші та їх еквіваленти	1165	10407	6812
Рахунки в банках	1167	10407	6812
Витрати майбутніх періодів	1170	12	49
Інші оборотні активи	1190	1491	1177
II.Всього оборотних активів	1195	27416	23048
БАЛАНС	1300	33047	28715

Бухгалтерський баланс. (Звіт про фінансовий стан). Пасиви

Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан). Пасиви

Назва показника	Код	2020	2019
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	7229	7229
Капітал у дооцінках	1405	19	19
Додатковий капітал	1410	1426	1426
Резервний капітал	1415	683	683
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9396	8393
I.Всього власного капіталу	1495	18753	17750
II.Всього довгострокових зобов'язань і забезпечень	1595	0	0
Короткострокові кредити банків	1600	63	63
товари, роботи, послуги	1615	1256	1307
розрахунками з бюджетом	1620	2259	1477
у тому числі з податку на прибуток	1621	133	54
розрахунками зі страхування	1625	512	253
розрахунками з оплати праці	1630	2274	1237
за одержаними авансами	1635	6353	5089
із внутрішніх розрахунків	1645	804	839
Поточні забезпечення	1660	2	0
Доходи майбутніх періодів	1665	1	1
Інші поточні зобов'язання	1690	770	699
III.Всього поточних зобов'язань і забезпечень	1695	14294	10965
БАЛАНС	1900	33047	28715

Звіт про фінансові результати. (Звіт про сукупний дохід).

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Назва показника	Код	2020	2019
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	51914	56818
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	44698	46184
Валовий: прибуток	2090	7216	10634
Інші операційні доходи	2120	3073	2356
Адміністративні витрати	2130	6383	8135
Інші операційні витрати	2180	2683	3829
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1223	1026
Інші доходи	2240	0	185
Інші витрати	2270	0	185
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1223	1026
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	220	192
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1003	834
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
Назва показника	Код	2020	2019
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1003	834

Операційні витрати

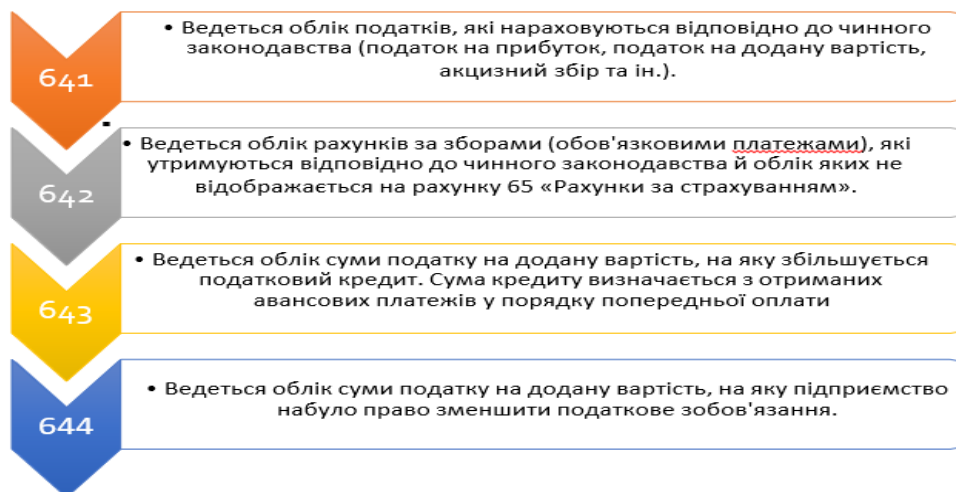
Операційні витрати

Назва показника	Код	2020	2019
Матеріальні затрати	2500	4333	2435
Витрати на оплату праці	2505	33271	36861
Відрахування на соціальні заходи	2510	7251	7695
Амортизація	2515	1164	982
Інші операційні витрати	2520	4965	9419
Разом	2550	50984	57392

Інші дані

Назва показника	Код	2020	2019
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0

Субрахунки рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами»

Кореспонденція за 64 рахунком «розрахунки за податками й платежами»

Кореспонденція за 64 рахунком «розрахунки за податками й платежами»

№ п/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Нарахований податок на додану вартість	70 "Доходи від реалізації"	641/1 "Розрахунки за податками"
2	Нарахований податок на прибуток від звичайної діяльності підприємства	98 "Податок на прибуток"	641/2 "Розрахунки за податками"
3	Нарахований акцизний збір	70 "Доходи від реалізації"	641/3 "Розрахунки за податками"
4	Вирахований із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб	66 "Розрахунки за виплатами працівникам"	641/4 "Розрахунки за податками"
5	Перерахування податкових платежів до бюджету за відповідними податками	641/... "Розрахунки за податками"	31 "Рахунки в банках"
6	Повернення на рахунок підприємства зайвих перерахованих до бюджету платежів	31 "Рахунки в банках"	641 "Розрахунки за податками"
7	Закриття рахунків (списування на фінансові результати): а) витрати	79 "Фінансові результати"	98 "Податок на прибуток"
	б) доходи (кредитове сальдо рах. №70)	70 "Доходи від реалізації"	79 "Фінансові результати"
Нарахування та відстрочення зобов'язань			
1.	Нарахування термінових зобов'язань перед бюджетом з податку на прибуток (згідно даних декларації)	98 "Податок на прибуток"	641/2 "Розрахунки за податками"
2.	Відстрочення зобов'язань перед бюджетом з податку на прибуток на майбутнє	98 "Податок на прибуток"	54 "Відстрочені податкові зобов'язання"
3.	Погашення відстрочених активів, що виникли раніше, у зв'язку з нарахуванням термінових зобов'язань перед бюджетом	98 "Податок на прибуток"	17 "Відстрочені податкові активи"
4.	Нарахування податку на прибуток до бюджету (згідно даних декларації) за рахунок майбутнього прибутку	17 "Відстрочені податкові активи"	641/2 "Розрахунки за податками"
5.	Нарахування податку на прибуток (згідно даних декларації) за рахунок раніше отриманого прибутку	54 "Відстрочені податкові зобов'язання"	641/2 "Розрахунки за податками"
6.	Списані на фінансовий результат витрати з податку на прибуток	79 "Фінансові результати"	98 "Податок на прибуток"
7.	Відображення нерозподіленого прибутку	79 "Фінансові результати"	441 "Прибуток нерозподілений"

Додаток Є

Оборотно – сальдова відомість по рахунку 64 за 2021 рік ДП «ДНДІБК».

Рахунок	Сальдо на початок періода		Обороти за період		Сальдо на кінець періода	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
64		869 948,90	34 488 532,41	34 955 982,66		1 337 399,15
641		1 381 166,67	16 314 225,13	17 047 409,79		2 114 351,33
6411		95 022,88	5 249 026,41	5 418 739,59		264 736,06
6412		1 155 830,25	10 060 643,72	10 545 668,22		1 640 854,75
6413		53 900,51	144 000,00	222 873,65		132 774,16
6415		147 509,33	860 555,00	860 128,33		147 082,66
64151	71 096,30				71 096,30	
642		26 111,03	442 861,27	451 221,29		34 471,05
643	796 871,09		15 520 095,44	15 311 031,98	1 005 934,55	
6431	797 509,64		5 687 695,22	5 479 924,96	1 005 279,90	
6432		-51,14	9 832 400,22	9 831 107,02		-1 344,34
6435		689,69				689,69
644		259 542,29	2 205 678,73	2 140 647,76		194 511,32
6441		667 763,25	972 881,26	918 902,23		613 784,22
6442	408 220,96		1 232 797,47	1 221 745,53	419 272,90	
645			5 671,84	5 671,84		

Додаток Ж

ДП «ДНДІБК» Аналіз рахунку 651 за 2021 рік

Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
651		467 436,03	9 826 370,00	10 156 033,88		797 099,91
Разом		467 436,03	9 826 370,00	10 156 033,88		797 099,91

Нарахування податків за 2021 рік ДП «ДНДІБК»

№ з/п	Найменування податку	Основна ставка податку	Нарахованно податку
1	Податок на прибуток (6413)	18%	222873,65
2	ПДФО (6411)	18%	5418739,59
3	Єдиний соціальний внесок	22%	10156033,88
4	Податок на додану вартість (6412)	20%	10 545668,22
5	Військовий збір (642)	1,5%	451 221,29
6	Податок на землю (6415)	1%	860 128,33
	Нараховано:		26794536,63

Динаміка надходжень платежів до бюджету

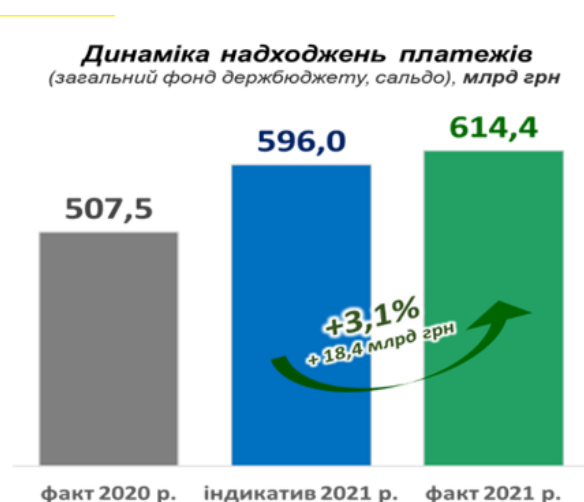

Рис.3.1. Динаміка надходжень платежів до бюджету

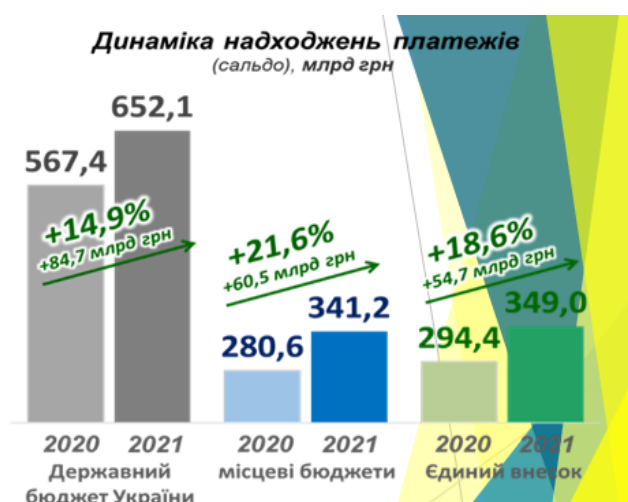
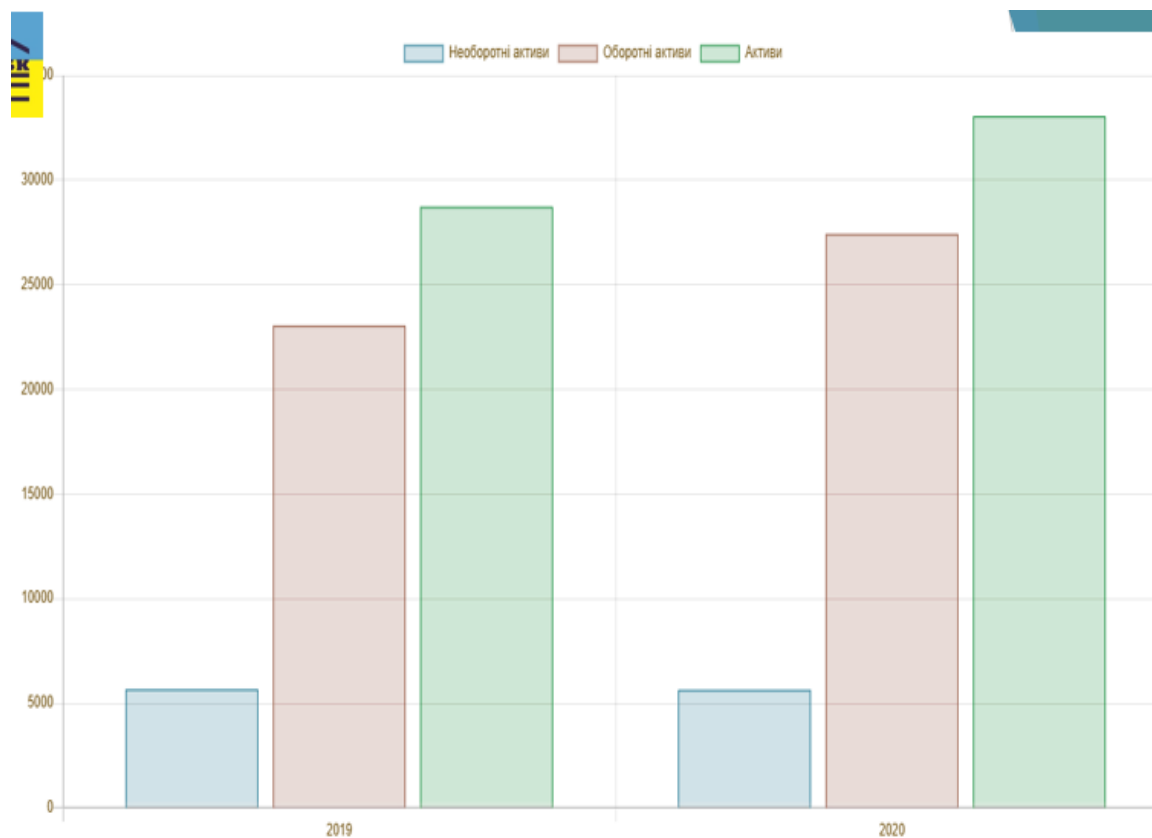

Рис. 3.2. Динаміка надходжень платежів до бюджету

Динаміка активів НДІБК у 2020-2021 рр., тис. грн

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури
ПРЕДСТАВНИЦТВО «ПОЛЬСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК» (PAN)

ПРОБЛЕМИ ГЕНЕЗИСУ ЕКОНОМІКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНОГО КАПІТАЛУ

**Матеріали доповідей
II Міжнародної науково-практичної конференції
4-5 листопада 2021 року
м. Київ**

**У двох частинах
*Частина I***

Київ 2021

УДК 330.101:330.14

П78

Редакційна колегія:

Лич В.М. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування Київського національного університету будівництва і архітектури;

Згалат-Лозинська Л.О. – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування Київського національного університету будівництва і архітектури;

Іванова Т.М. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування Київського національного університету будівництва і архітектури.

Відповідальний за випуск Згалат-Лозинська Л.О., доктор економічних наук

Рекомендовано до видання оргкомітетом міжнародної науково-практичної конференції, протокол № 2 від 6 грудня 2021 року.

Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного П78 капіталу: матеріали доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4-5 листопада 2021 року) у 2-х ч. / за заг. ред. В. М. Лича. – Ч. 1. – Київ: КНУБА, 2021. – 168 с.

Викладено матеріали доповідей учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу», розглянуто тенденції сучасного становлення економіки інтелектуально-інноваційного капіталу як нового способу виробництва, що визначається прогресом науки й техніки, розвитком високих технологій та наукомістких виробництв, нові підходи до формування систем менеджменту, маркетингу, оподаткування, інноваційної діяльності, раціональне використання яких у поєднанні з іншими еколого-економічними умовами забезпечує досягнення нової якості економічного розвитку, що ґрунтується на знаннях.

За точність і зміст матеріалів, достовірність і розкриття проблеми відповідальність несуть автори публікацій

© КНУБА, 2021

Оринянська А.	
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН.....	90
Сорока А. М.	
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	92
Строєнко А. С.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РИНКУ КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ.....	95
Шкільнюк Ю. О.	
ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА: ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ В УКРАЇНІ	98
Школярєнко Ю. О.	
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ	101
Секція 2.	
СИСТЕМНИЙ РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ.....	104
Гаман Г. В.	
АУДИТ ПЕРСОНАЛУ ЯК ОСНОВА ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	104
Іванова Т. М.	
АУДИТОРСЬКА ПЕРЕВІРКА ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ.....	107
Омельяненко О. П.	
ПЕРЕВІРКИ ДЕРЖПРАЦІ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РОБОТОДАВЦЯ ЩОДО НЕЗАДЕКЛАРОВАНОЇ ПРАЦІ	109
Толмачова С. В.	
БУДІВЕЛЬНЕ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ПЛАТФОРМІ WAS ЯК НЕОБХІДНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА, ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ ...	112
Чернявська Ю. Б.	
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РЕВІЗІЇ І АУДИТУ	115
Біла В. В.	
АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	118
Василига О. О.	
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ	120
Жебко Є. В.	
ОСНОВНІ ФОРМИ ТА СИСТЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	122 ⁹⁸

Секція 2. Системний розвиток та перспективи трансформації обліку, аудиту та оподаткування.

УДК

Василига Оксана Олегівна,

Київський національний університет будівництва і архітектури

Головаш Богдан Едуардович

к.е.н., доцент, Київський національний університет будівництва і архітектури

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Актуальність теми: Бухгалтерський облік і аудит розрахунків з бюджетом є важливим інструментом управління економікою. В сучасних умовах здійснюється адаптація існуючої системи обліку та аналізу до міжнародних стандартів, впроваджуються у практику нові підходи і методики організації обліку ресурсів суб'єктів господарювання й контролю за їхнім використанням, підвищується роль обліку в управлінні виробництвом. Зростання ролі бухгалтерського обліку у розв'язанні економічних проблем на сучасному етапі розвитку економіки України зумовлює необхідність удосконалення обліку і аудиту взаєморозрахунків з бюджетом держави в процесі формування й використання фінансових ресурсів підприємницьких структур. Чітка і прозора побудова обліку підвищує його роль як основного засобу контролю за ефективним використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів підприємства.

Розвитку теорії і практики обліку, аналізу та аудиту розрахунків з бюджетом сприяли роботи вітчизняних економістів П. М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, В.П. Завгороднього, М.В. Кужельного, А.М. Кузминського, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, М.Г. Чумаченка, В.Г. Швеця, В.О. Шевчука та інших.

Мета: обґрунтування теоретичних положень, а також розробка методичних і практичних рекомендацій з питань удосконалення обліку та аудиту розрахунків підприємницьких структур з бюджетом.

В умовах ринкової економіки важливе значення в системі обліку має точний і повний облік величини платежів до бюджету відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкції Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій Міністерства фінансів. Інструкцією передбачено, що План рахунків бухгалтерського обліку є переліком рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності у бухгалтерському обліку.

Облік податкових зобов'язань ведеться на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами». Цей рахунок призначено для узагальнення відображення всіх видів розрахунків підприємства з бюджетом.

За кредитом цього рахунка відображаються нараховані платежі до бюджету, за дебетом – належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата, списання тощо.

Варто зазначити, що рахунок 64 «Розрахунки за податками та платежами» є активно-пасивним, тому обороти за кредитом і дебетом повинні розумітися виходячи з початкового сальдо на відповідних субрахунках.

Рахунок 64 «Розрахунки за податками та платежами» має такі субрахунки:

- на субрахунку 641 «Розрахунки за податками» ведеться облік податків, які нараховуються і сплачуються відповідно до чинного законодавства;
- на субрахунку 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» ведеться облік розрахунків щодо зборів (обов'язкових платежів), які стягу-

ються відповідно до чинного законодавства і облік яких не ведеться на рахунку 65 «Розрахунки за страхуванням»;

- субрахунки 643 „Податкові зобов’язання” і 644 „Податковий кредит” призначені лише для обліку розрахунків щодо податку на додану вартість. Аналітичний облік розрахунків за податками і платежами ведеться за видами податків і зборів.

Для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за усіма видами платежів до бюджету, включаючи прибутковий податок з працівників підприємств, фінансові санкції, що стягуються в дохід бюджету, призначена «Відомість аналітичного обліку розрахунків з бюджетом» за номером 3.6. У відомості за кожним видом податків і платежів щомісяця відображаються нараховані та належні до відшкодування з бюджету суми податків і платежів, їх сплата, списання тощо. Сальдо на кінець місяця визначається окремо за кожним видом податків і платежів.

Окремо здійснюється облік податку на прибуток підприємств. Для цього в бухгалтерському обліку передбачено спеціальний рахунок 98 «Податки на прибуток». На цьому рахунку ведеться облік належної за даними бухгалтерського обліку суми податку на прибуток від звичайної діяльності та надзвичайних подій. За дебетом рахунка відображається нарахована сума податку на прибуток, за кредитом – включення до фінансових результатів на рахунку 79 „Фінансові результати”.

Рахунок 98 «Податки на прибуток» має такі субрахунки:

- на субрахунку 981 «Податки на прибуток від звичайної діяльності» ведеться облік нарахованої суми податку на прибуток від звичайної діяльності, що визначається від прибутку, відображеного в бухгалтерському обліку;

- на субрахунку 982 «Податки на прибуток від надзвичайних подій» ведеться облік нарахованої суми податку на прибуток від надзвичайних подій.

Висновки: ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності господарських структур служить основою визначення й відображення даних про стан розрахунків з бюджетом. Платежі до бюджету як об'єктивна умова здійснюваного в державі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту між державою і підприємством для забезпечення сталого економічного розвитку в державі і на цій основі підвищення матеріального добробуту її громадян.

Список використаних джерел:

1. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99р. №291*
2. *Гнатів О. Облікова політика щодо розрахунків підприємств і формування її елементів /О. Гнатів // Економічні науки: Серія «Облік, фінанси, кредит». - 2009. – № 5. - С. 48-56.*
3. *Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99р. №291.*
4. *Закон України від 16.07.99р. №996-ХІУ "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні"*
5. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000р. №39*